

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Εν Αθήναις τῆ 22 Μαρτίου 1934

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 112

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐργοστασίων, ἐργαστηρίων κλπ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ὑπὸ ὄψει τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου ΓβΛΔ' (ὑπ' ἀριθ. 3934) περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ ὠρῶν ἐργασίας, καὶ τὸ ἄρθρον 4 ἐδ. γ' τοῦ νόμου ΓβΛΒ' (3932) «περὶ συστάσεως τμημάτων ἐργασίας καὶ κοινωνικῆς προνοίας» προτάσει τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας Ἰπουργοῦ μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ γνωμοδότησιν τοῦ Ἀνωτάτου Ἰγγειονομικοῦ Συνεδρίου, μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Ο βιομηχανοὶ, βιοτέχνη, ἔμποροι καὶ πάντες εἰδους ἐπιχειρηματῆαι καὶ ἐργοδότες, διευθύνται ἢ διαχειρίζονται ἐταιρικῶν ἐπιχειρήσεων ναυπηγείων, χημικῶν ἐργαστηρίων, ἀποθηκῶν, ἐργασίῶν φορτώσεως, ὑπαιθρίων ἐργασίῶν, κατασκευῆς καὶ ἐπισκευῆς οἰωνδήποτε ἔργων, θεάτρων καὶ ἐγκαταστάσεων παντὸς εἴδους δημοσίων θεαμάτων, γραφείων δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν, ὑποχρεοῦνται νὰ διευθετῶσι καὶ διατηρῶσι τὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια, καταστήματα καὶ πάντας τοὺς τόπους ἐργασίας αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς μηχανήματα, ἐργαλεῖα καὶ ἐξαρτήματα αὐτῶν, εἰς τρόπον ἐξασφαλίζοντα τοὺς παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένους καὶ τοὺς περιοίκους κατὰ κινδύνου τῆς ζωῆς, τῆς υγιείας καὶ τῆς σωματικῆς ἀκεραιότητος αὐτῶν, τηρουμένων τῶν εἰς τὰ ἐφεξῆς ἄρθρα διατάξεων ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἄρθρον 2.

Δάπεδα.

Τὰ δάπεδα δεόν νὰ εἶναι ὀμαλὰ καὶ ἐπίπεδα καὶ νὰ καλύπτονται δι' ἐπιστρώσεως ἀσφάλτου ἢ τσιμέντου ἢ ἄλλης ἀναλόγου οὐσίας ἀποκλειούσης τὸν σχηματισμὸν κορριοῦ.

Ἐξαιρετικῶς ταῦτα δύνανται νὰ εἶναι ἐκ χύματος ἐὰν αἱ συνθήκαι τῆς ἐργασίας τὸ ἐπιβάλλουν. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην λαμβάνονται μέτρα πρὸς πρόληψιν κορριοῦ κατὰ τὴν σάρωσιν.

Ἐὰν τὸ δάπεδον εἶναι ξύλινον καὶ ἡ φύσις τῆς ἐργασίας ἐπιτρέπη τοῦτο, δεόν νὰ εἶναι τοῦτο ἐμπεποτισμένον διὰ καταλλήλου ὑγροῦ (λινελαίου, παραφίνης κλπ.) καθιστῶντος αὐτὸ ἀδιαπότιστον, ἐπιτρέπον τὸν εὐκόλον καθαρισμὸν διὰ πλύσεως ἢ ἀναρροφητικῆς σαρώσεως.

Ἄρθρον 3.

Στεγανὰ δάπεδα.

Τὰ δάπεδα ἐφ' ὧν γίνεται κατεργασία ὀργανικῶν οὐσιῶν ὑποκειμένων εἰς ἀποσύνθεσιν, ἐπιστρώνονται διὰ πλακῶν, τσι-

μεντοκονίας, ἢ ἀσφάλτου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι ἀδιαπέραστα εἰς τὰ ὕδατα καὶ νὰ ἐπιτρέπωσιν εὐχερῶς τὸν γενικὸν αὐτῶν διὰ πλύσεως καθαρισμὸν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δεόν τὰ δάπεδα νὰ ἔχωσι τὴν ἐνδεδειγμένην κλίσιν καὶ αὐλακὰς κεκαλυμμένους διὰ σιδηρῶν ἐσχαρῶν, ὅπως τὰ ὕδατα ρέωσιν εὐκόλως εἰς τὸν ὀχετὸν, ὅστις καλύπτεται καταλλήλως. Τὸ στόμιον εἰσοχῆς τοῦ ὀχετοῦ πρέπει νὰ κλείηται δι' ὑδραυλικὸν σίφωνος.

Πάντες οἱ ὀχετοὶ, οἱ ἰδηγοῦντες εἰς τὴν ἐξωτερικὴν γενικὴν ὑπόνομον ἢ εἰς τοὺς βόθρους, δεόν νὰ κλειώνται στεγανῶς, μὴ ἐπιτρέποντες τὴν διαφυγὴν ὑγρῶν ἢ δυσὸσμων ἀποπνοιῶν.

Ἐνδείκνυται ὅπως, πρὶν ἢ τὰ ὑγρά ταῦτα ὀδηγηθῶσιν εἰς τὴν γενικὴν ὑπόνομον, διωχτευθῶσι προηγουμένως διὰ μικρᾶς δεξαμενῆς, ἐπιτροπούσης τὴν συγκράτησιν ἐντὸς αὐτῆς τῶν ἀπορριμάτων καὶ οὐσιῶν, τῶν δυναμένων νὰ προκαλέσωσιν ἐμφραξιν τῶν ὑπονόμων.

Ἄρθρον 4.

Ἄνοχη δαπέδων.

Εἰς ἕκαστον ἐργοστάσιον, ἐργαστήριον, ἀποθήκην, ἢ κατάστημα, ὅπου ἀποθηκεύονται ἐμπορεύματα ἢ ἄλλα βάρη, ἀναρτᾶται εἰς ἐμφανὲς μέρος πίναξ ἀναγράφων δι' εὐμεθέθων χαρακτῆρων τὸ μέγιστον φορτίον ἀνὰ τετραγωνικὸν μέτρον, τὸ ὅποιον δύναται νὰ ἀνεχθῆ ἀσφαλῶς τὸ δάπεδον.

Ὁ πίναξ βεβαιούται ὑπὸ διπλωματούγου μηχανικοῦ καὶ ὑπόκειται πάντοτε εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ καὶ Ἐπόπτου Ἐργασίας.

Ἄρθρον 5.

Προφύλαξις δαπέδων.

Ἐν ἡ περιπτώσει τὰ δάπεδα ἔχουσιν ἀνωμαλίας ἢ φέρουσι κοιλότητες ἐκ τεχνικῶν λόγων ἐπιβαλλομένας, αὐταὶ δεόν νὰ προσφύλασσονται καταλλήλως διὰ σιδηρῶν ἐσχαρῶν ἢ κιγκλιδωμάτων εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποφεύγηται ἐνδεχόμενον ἀτύχημα.

Δάπεδα εὐρισκόμενα ἀνωθεν κλιβάνων ἢ δοχείων περιττόνων θερμῶν, καυστικῶν ἢ βλητηριώδων ὑγρῶν καθὼς καὶ πάντα τὰ μεσοδόματα ἅτινα εὐρίσκονται εἰς ὕψος τοῦλάχιστον 0,75 μ. ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, δεόν νὰ προστατεύωνται διὰ κιγκλιδώματος ὕψους τοῦλάχιστον ἐνὸς μέτρου μετὰ παρυφῆς πλάτους τοῦλάχιστον 0,05 τοῦ μέτρου.

Τὸ κιγκλιδωμα κατασκευάζεται κατὰ τρόπον ἐμποδίζοντα τὴν διὰ μέσου τούτου πτώσιν τοῦ ἐργάτου.

Ἡ ἐπιφάνεια τῶν τοιχωμάτων πάντων τῶν κλειστῶν τῶν ἐργασίας δεόν νὰ εἶναι λεία, καθιστῶσα εὐχερῆ ἐκάστοτε τὸν καθαρισμὸν αὐτῶν.

Ὅπου λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας οἱ τοῖχοι δεόν νὰ πλύνονται (κατεργασία ζωϊκῶν ὑλῶν), οὗτοι δεόν νὰ εἶναι ὄχι μόνον λεῖοι, ἀλλὰ καὶ ἀδιαπότιστοι εἰς ὕψος 1.50 μέτρον τοῦλάχιστον ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.

Γενικῶς οἱ τοῖχοι καὶ ἡ ὀροφή πρέπει νὰ ἀσβεστοχρῶνται ἅπαξ τοῦλάχιστον τοῦ ἔτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Δίοδοι.

*Άρθρον 6.

Διατάξεις διόδων.

Αι δίοδοι δέον να έχωσιν έδαφος όμαλόν πλάτος, ανάλογον προς τόν αριθμόν του δι' αυτών διερχομένου προσωπικού και να φωτίζονται έπαρκώς διά φυσικού ή τεχνητού φωτός.

*Άρθρον 7.

Προφύλαξις διόδων και μεσοδωμάτων.

Αι δίοδοι και μεσοδωματα αι εύρισκόμεναι εις ύψος άνω των 0,75 από του έδάφους έχουσι πλάτος τουλάχιστον 0,65 μ., έφοδιάζονται δε κατά τας έλευθέρας των πλευράς διά στερεών κιγκλίδων ύψους τουλάχιστον 1 μέτρου μετά παρυφής πλάτους τουλάχιστον 0,05 μ.

Το κιγκλίδωμα κατασκευάζεται κατά τρόπον έμποδίζοντα την διά μέσου αυτού πτώσιν του έργατου.

Αι δίοδοι και τα μεσοδωματα είναι πάντοτε έλευθερα και δέν παρεντίθενται έμπορεύματα ή οιαδήποτε αντικείμενα παρεμποδίζοντα την εύχερη δι' αυτών κυκλοφορίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

*Έξοδοι.

*Άρθρον 8.

Διάταξις έξόδων.

Εις εργαστήρια, γραφεία, έμπορικά και άλλα καταστήματα και αποθήκας, ένθα διαμένουσι πλέον των είκοσιν εργατών ή γίνεται έπεξεργασία ή χρήσις εύφλέκτων ύλών, αι θύραι άνοίγουσιν εκ των έσω προς τά έξω μετά διεξόδου, είτε προς τούς διαδρόμους, ίματιοφυλάκα και κλίμακας, είτε άμέσως προς τό έξωτερικόν.

*Άρθρον 9.

Θύραι έξόδων.

Αι θύραι αι άνοίγουσαι προς τά έσω και προς έξω, δέον να φέρωσι διαφανείς ύαλοπίνακας επ' άμφοτέρων των θυροφύλλων, δι' ών να δύναται τις να βλέπη τούς αντίθετως έρχομένους. Άμφοτέραι αι πλευραι των θυρών τούτων δέον να φωτίζονται καταλλήλως διά φυσικού ή τεχνητού φωτός.

*Άρθρον 10.

Αριθμός και διάταξις έξόδων.

Αι έξοδοι δέον να είναι έπαρκείς εις αριθμόν και κατασκευασμένα κατά τρόπον έπιτρέποντα την έν περιπτώσει κινδύνου άμεσον και ταχίαν εκκένωσιν όλων των διαμερισμάτων εργασίας και του όλου κτιρίου της επιχειρήσεως, ούδέποτε δε να είναι στενωτέραι των διόδων ως έξυπηρετούσιν. Αι έξοδοι αυται δέον να φωτίζονται καταλλήλως, να είναι δε πάντοτε έλευθεραι και να μη παρεντίθενται έμπορεύματα ή άλλα αντικείμενα δυσχεραίνοντα την έλευθεράν έξοδον.

*Άρθρον 11.

*Έξοδοι εργοστασίων εύφλέκτων και έκρηκτικών ύλών.

Έν εργοστασίοις, αποθήκαις, ή γραφείοις, όπου γίνεται κατεργασία έκρηκτικών ή εύφλέκτων ύλών ή εύρίσκονται συσκευαι ή δοχεία ύποκείμενα εις έκρηξιν, οι έργαται δέν πρέπει να τοποθετώνται εις θέσιν απέχουσαν πλέον των 10 μέτρων της έξόδου, ένν δε τά παράθυρα φράσσονται διά κιγκλίδων, πρέπει αυτα να άνοίγουνται εύκόλως εκ των έσω προς τά έξω.

*Άσασαι αι έξοδοι δέον άπαραιτήτως να άγωσι προς τό έξωτερικόν έδαφος είτε διά διαδρόμων είτε διά σταθερών άφλέκτων κλιμάκων.

*Άρθρον 12.

Διακριτικά σημεία έξόδων.

Εις επιχειρήσεις όπου άπασχολούνται πολλά πρόσωπα, εύανάγνωστοι έπιγραφαι δεικνύουσι διά βέλους την ταχύτεραν έξοδον. Αι θύραι αι μη χρησιμοποιούμεναι δι' έξοδον συνήθως, αλλά μόνον έν περιπτώσει ανάγκης, άνοίγουνται εύκόλως εκ των έσω προς τά έξω, σημειούνται δε δι' εύαναγνώστων έπιγραφών ως έξοδοι κινδύνου. Όταν ή εργασία συνεχίζεται και κατά την νύκτα, δέον όπως καταβάλληται μέριμνα ίνα πάσαι αι άνωτέρω έπιγραφαι φωτίζονται έντόνως δι' έρυθρού λαμπτήρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Κλίμακες.

*Άρθρον 13.

Γενικαι διατάξεις.

Αι κλίμακες αι έξυπηρετούσαι τας ανάγκας τόπων εργασίας έγκατεστημένων εις πολυώροφους οικοδομάς, κατασκευάζονται στερεώς έξ ύλικού άφλέκτου ή εκ ξύλου προστατευομένου δι' επενδύσεως άφλέκτου.

Αι κλίμακες δέον να φωτίζονται έπαρκώς και καταλλήλως. Έάν ό φυσικός φωτισμός δέν έπαρκη, δέον να έμισχυθη διά τεχνητού.

Αι κλίμακες είναι πάντοτε έλευθεραι και δέν παρεντίθενται έμπορεύματα ή οιαδήποτε αντικείμενα παρεμποδίζοντα την εύχερη δι' αυτών κυκλοφορίαν.

*Άρθρον 14.

Σταθεραι κλίμακες.

*Όταν ή διαφορά ύψους δύο δαπέδων άπ' άλλήλων είναι πλέον των 0,75, ή άνάβασις εκτελείται διά μονίμων και σταθερών κλιμάκων, αιτινες διά να θεωρώνται άσφαλείς πρέπει να πληρώσι τούς επομένους όρους.

1) Να είναι προστημμωσμένα άσφαλώς άμφοτέρα τά άκρα αυτών.

2) Να έχωσι πλάτος ανάλογον προς τόν αριθμόν του δι' αυτών έξυπηρετουμένου προσωπικού, διά να είναι έπαρκείς διά την άμεσον εκκένωσιν όλων των διαμερισμάτων της εργασίας, ούδέποτε δε να είναι στενωτέραι των έξόδων άτινας έξυπηρετούσι.

3) Να φέρωσι χειρολισθήρας επ' άμφοτέρων των πλευρών και καθ' όλον τό μήκος αυτών, ύψους τουλάχιστον 1 μέτρου.

4) Οι χειρολισθήρες να συνεχίζονται προς τό άνω δάπεδον προς τό όποιον οδηγεί ή κλίμαξ και εις ύψος ενός τουλάχιστον μέτρου άνωθεν αυτού.

5) Να έχωσι πλήρη αριθμόν βαθμίδων του αυτού πλάτους και ύψους.

6) Το ύψος των βαθμίδων να μη είναι ποτέ μικρότερον των 0,18 μ. ούδε άνωτερον των 0,28 μ. τό δε βάθος των βαθμίδων ούδέποτε να είναι όλιγώτερον των 0,27 του μέτρου.

7) Αι άνω των δέκα μέτρων κλίμακες να φέρωσιν άνα δέκα μέτρα άναπαυτήρια (κεφαλόσκαλα) άτινα περιβάλλονται διά κιγκλίδων του αυτού ύψους προς τόν χειρολισθήρα της κλίμακος.

*Άρθρον 15.

Έξωτερικαι κλίμακες.

Εις εργοστασία έχοντα τουλάχιστον δύο όρόφους, επιβάλλεται ή κατασκευή ανάλोगων έξωτερικών άφλέκτων κλιμάκων χρησιμοποιουμένων μόνον έν περιπτώσει πυρκαϊών ή άλλης έπειγούσης ανάγκης, προς τας όποιας φέρουσιν ειδικαι έξοδοι.

Αι έξωτερικαι κλίμακες δέον περιδικινώς να εξετάζονται υπό άρμοδιου ύπευθύνου προσώπου και πάντα τά ώξειδωμένα ή οπωσδήποτε βεβλαμμένο τμήματα να επιδιορθώνονται ή να αντικαθίστανται άμέσως.

*Άρθρον 16.

Κάθετοι κλίμακες.

Επιτρέπεται εις εξαιρετικὰς περιπτώσεις, λόγω στενότητος χώρου, ή εξυπηρέτησις διαφόρων διαπέδων ή μεσοδωμάτων δια καθέτων σταθερών κλιμάκων, δι' ας δὲν ισχύουσι μὲν αἱ περὶ πλάτους τῶν βαθμίδων διατάξεις, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ἀσφαλεῖς μόνον ἐὰν πληρῶσι τοὺς ἐπομένους ὄρους :

1) Νὰ εἶναι στερεῶς προσηρμοσμένα· εἰς ἀμφοτέρω τὰ ἄκρα.

2) Νὰ ἔχωσι χειρολισθήρας ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν.

3) Νὰ ἔχωσιν αἱ βαθμίδες τῆς κλίμακος ἀρκετὸν μῆκος καὶ νὰ ὑπάρχη ὀπισθεν τούτων ἀρκετὸν διάστημα, οὕτως ὥστε νὰ ἐξασφαλίζωσι στερεὸν βᾶθρον εἰς τοὺς πόδας.

4) Νὰ συνεχίζονται οἱ χειρολισθήρες εἰς ὕψος, τοῦλάχιστον 0.75 ἄνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ διαπέδρου, πρὸς τὸ ὁποῖον ὀδηγεῖ ἡ κλίμαξ.

*Άρθρον 17.

Φορηταὶ κλίμακες.

Αἱ φορηταὶ κλίμακες δέον νὰ στηρίζονται ἐπὶ στερεᾶς βάσεως, νὰ ἐφοδιάζονται δὲ εἰς τὸ ἀνώτερον σημεῖον τῆς στηρίξεως διὰ καταλλήλων ἀγκίστρων, πρὸς ἀποφυγὴν ὀλισθήσεως.

Εἰς τὰς θέσεις ὅπου γίνεται συχνὴ χρῆσις αὐτῶν, πρέπει νὰ ληφθοῦν, διὰ τὴν πλήρη ἀσφάλειαν, συμπληρωματικὰ μέτρα, ἀνάλογα μὲ τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον προορίζονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Φωτισμός.

*Άρθρον 18.

Εἰς πᾶν ἐργαστάσιον, ἐργαστήριον, ἐμπορικὸν ἢ ἄλλο κατάστημα, καθὼς καὶ εἰς τὰς διόδους ἢ κλίμακας αὐτῶν δέον νὰ ὑπάρξη ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν, ἐπαρκὴς φυσικὸς φωτισμὸς ὥστε ἡ ἐργασία νὰ ἐκτελεῖται εὐχερῶς καὶ νὰ προστατεύεται ἡ ὄρασις τοῦ ἐργάτου.

Ὁ φωτισμὸς τῶν αἰθουσῶν τῶν μηχανημάτων δέον νὰ εἶναι ἰσχυρὸς καὶ διασφαλισμένος κατὰ τρόπον ὥστε πᾶν κινούμενον τμήμα τῆς ὀργάνου τῆς μηχανῆς νὰ φωτίζεται ἐπαρκῶς.

Διὰ τοῦ λευκοῦ χρωματισμοῦ τῶν τοίχων ἢ τοῦλάχιστον τοῦ ἀνωτέρου τμήματος αὐτῶν καὶ τῆς ὀροφῆς δέον νὰ ἐκιδιώκεται ἡ ἐπίτευξις ἐντονωτέρου φωτισμοῦ τῶν τόπων ἐργασίας.

Διὰ νὰ μὴ ἐλαττωθῆται ὁ φυσικὸς καὶ τεχνητὸς φωτισμὸς πρέπει αἱ ὕλοι τῶν παραθύρων καὶ τῶν λυχνιῶν νὰ διατηρῶνται ἄκρως καθαρὰί.

*Άρθρον 19.

Τὰ πλευρικὰ παράθυρα ὀρθογώνων στεγῶν καὶ ἄλλα συστήματα φωτισμοῦ ἐκ τῶν ἄνω τῶν αἰθουσῶν ἐργασίας δέον νὰ τοποθετῶνται μὲτ' ἀνοικτῶν, ὅσον τὸ δυνατόν ὁμοιομόρφων, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνεται καὶ εἰς τὰ πλέον ἀπομεμακρυσμένα μέρη τῶν αἰθουσῶν ὑπὸ τὰς συνήθεις συνθήκας κατὰ τὴν ἡμέραν ἐπαρκὴς φωτισμὸς. Πρὸ τῶν φωτιζομένων θυρῶν καὶ παραθύρων δέον νὰ λαμβάνονται μέτρα ὅπως οἱ εἰσπίπτοντες τῶν τόπων ἐργασίας ἐργάται προστατεύονται ἐναντίον τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου καὶ τῆς ἡλιακῆς θερμότητος κατὰ τὰς θερμὰς ἐποχὰς τοῦ ἔτους.

*Άρθρον 20.

Τὰ ὕλματα παράθυρα τὰ εὐρισκόμενα ἀνωθεν τῶν τόπων ἐργασίας εἶτινα ὀρατόμενα θύονται νὰ ἀποτελέσωσι κίνδυνον διὰ τοὺς ἐργαζομένους δέον νὰ προφυλάσσονται ἐκ τῶν κινήσεων ἀπομακρυνθέντων.

*Άρθρον 21.

Τεχνητὸς φωτισμὸς.

Ὁ φυσικὸς φωτισμὸς δέον νὰ θεωρεῖται ἀνεπαρκὴς ὅταν

μεταξὺ τῆς 9 πρωῒνης καὶ τῆς 4ης ἀπογευματινῆς παρίσταται ἀνάγκη προσφυγῆς εἰς τὸν τεχνητὸν φωτισμὸν. Ἐν ἡ περιπτώσει ὁ φυσικὸς φωτισμὸς δὲν εἶναι ἐπαρκὴς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας δέον νὰ συμπληροῦται οὕτως διὰ τεχνητοῦ φωτός. Τὸ ὕψος καὶ ἡ ἀπόστασις τῶν ἐστῶν τοῦ τεχνητοῦ φωτισμοῦ θὰ εὐθιμίζεται κατὰ τρόπον παρέχοντα ὁμοιομόρφον καὶ κανονικὸν κατανεμημένον φωτισμὸν ἐπὶ τοῦ πεδίου ἐργασίας. Αἱ φωτεινὰ ἐστία δέον νὰ τοποθετῶνται τοιοῦτοτρόπως, ὥστε νὰ φωτίζωσι διαρκῶς καὶ σταθερῶς τὸ πεδῖον ἐργασίας, χωρὶς νὰ εἶναι ἐκτυφλωτικαὶ οὐδὲ νὰ παρέχωσιν ἀποτόμους σκιάς ἢ ἐκθαμβωτικὰς ἀνακλάσεις προσβαλλούσας ὅπωςδήποτε τὴν ὄρασιν.

Πρὸς τοῦτο δέον νὰ ἐφοδιάζονται μὲ ἀπισκιστήρας καταγαστήρας, μὲ σφαῖρας ὑαλίνας ἀποστειλωμένας ἐσωτερικῶς ἢ μὲ ἄλλα ἀνάλογα προφυλακτικὰ συστήματα. Ἐν ἀνάγκῃ δέον νὰ χρησιμοποιῶνται προκτετάματα ἢ προστεγασματα ἐξ ὑαλοπινάκων διαχύσεως ἢ ἀνακλάσεως πρὸς τὸν σκοπὸν βελτιώσεως τῶν συνθηκῶν τοῦ φυσικοῦ ἢ τεχνητοῦ φωτισμοῦ καὶ ἀποφυγῆς οὕτω τῆς ὑπερβολικῆς κοπώσεως τῶν ὀφθαλμῶν.

*Άρθρον 22.

Φωτισμὸς διὰ γυμνοῦ φωτός.

Αἱ ἐστίαὶ τοῦ τεχνητοῦ φωτός δὲν πρέπει νὰ ἀλλοιώνουν σημαντικῶς τὴν σύνθεσιν τοῦ ἀέρος διὰ τῶν προϊόντων τῆς καύσεως, οὔτε νὰ αὐξάνουν αἰσθητῶς τὴν θερμοκρασίαν τῆς ἀτμοσφαιρας περὶ τὸ ἐργάτου.

Τὰ φωτιστικὰ ἢ ἄλλα διὰ φλογὸς μηχανήματα ἢ ἐστίαὶ θερμάνσεως δέον νὰ εὐρίσκονται εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν ἀπὸ παντὸς ἀντικειμένου δυναμένου νὰ ἀναφλεγῆ καὶ νὰ τοποθετῶνται κατὰ τρόπον ὥστε ἡ ἀκτινοβολία αὐτῶν νὰ μὴ παρελπίτη τὴν ὄρασιν τῶν ἐργαζομένων.

Ἡ τοποθέτησις δίσκων ἐξ ἀφλέκτου ὕλης ἐπὶ τῆς ὀροφῆς ἢ τῶν τοίχων πρὸς προφύλαξιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς φλογὸς καὶ τῆς θερμάνσεως εἶναι ὑποχρεωτικὴ.

Αἱ κινηταὶ φωτιστικαὶ λυχνίαι δέον νὰ ἔχωσι βᾶσιν στερεὰν.

Φωτιστικαὶ λυχνίαι κινηταὶ ἢ μὴ, φέρουσιν ὑλοσωλήνας ἢ σφαῖραν ὑαλίνην ἢ περὶ τὴν φλόγα δίκτυον μεταλλικόν, ὥστε νὰ ἐμποδίζηται ἡ ἐπαφή τῆς φλογὸς πρὸς ὕλην εἴτινας θύνανται νὰ ἀναφλεγῶσιν.

*Άρθρον 23.

Υγραὶ φωτιστικαὶ ὕλαι.

Αἱ διὰ ρευστῆς φωτιστικῆς ὕλης λειτουργοῦσαι λυχνίαι δέον νὰ ἀναρτῶνται στερεῶς. Ἐφ' ὅσον δὲ τὰ ράμφη τῆς φλογὸς εὐρίσκονται κάτωθι τοῦ δοχείου τοῦ περιέχοντος τὴν καύσιμον ὕλην πρέπει νὰ λαμβάνονται μέτρα ἀποκλείοντα τὴν θέρμανσιν τοῦ δοχείου. Οὐδέποτε χρησιμοποιοῦνται δ' αὐτὰς ὑγρὰς φωτιστικὰς εὐσίας δοχεῖα ἐξ εὐθραύστου ὑαλοῦ.

Ἡ πλήρωσις τῶν συσκευῶν φωτισμοῦ ἢ θερμάνσεως δι' ὑγρὰς καυσίμου ὕλης, ἐντὸς τῶν τόπων ἐργασίας ἢ τῶν διόδων, γίνεται μόνον ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ ἐφ' ὅσον οὐδεμία φλόξ ὑπάρχει εἰς τὰ περίεθ.

Οἱ ἀγωγοὶ σωλήνες ἀερίου εἰς τὰς συσκευὰς φωτισμοῦ ἢ θερμάνσεως εἶναι ἐκ μετάλλου ἢ περιβάλλοντα διὰ μετάλλου ἢ ἄλλης ἀκτύτου εὐσίας.

*Άρθρον 24.

Σκεύη, ἐμποδίζοντα τὸν φωτισμὸν.

Τὰ σκεύη, αἱ προφυλακτικαὶ συσκευαί, τὰ μηχανήματα κλπ. θὰ εἶναι διατεταγμένα κατὰ τρόπον, μὴ ἐμποδίζοντα τὸν φωτισμὸν τοῦ πεδίου τῆς ἐργασίας.

Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις ἡ Ἐπιθεώρησις Ἐργασίας δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ, ὥστε ἡ ἀνεπαρκεία τοῦ φωτός τῆς ἡμέρας νὰ συμπληρωθῆ διὰ τεχνητοῦ τοιοῦτου ἀντὶ τῆς μετακλίσεως τῶν συσκευῶν, ἐπίκλων ἢ μηχανημάτων.

*Άρθρον 25.

Φωτισμός επικινδύνων τόπων.

Είς τόπους εργασίας μη φωτιζομένους επαρκώς δια φυσικού φωτός και είς άλλα διαμερίσματα όπου ή φύσις τής εργασίας επέβαλλει ειδικόν φωτισμόν λόγω εξεταμίσεων ευφλέκτων αερίων υποκειμένων είς έκρηξιν (π.χ. εργοστάσια κατασκευής διθειούχου άνθρακος, οίονπνευματοποιεία, εργοστάσια φωταερίου, άνθρακαθεστίου κλπ.) και εργοστάσια κατασκευής έκρηκτικῶν υλών, ό φωτισμός δέον να διενεργήται είτε δι' ηλεκτρικῶν λυχνιῶν με διπλά τοιχώματα, ὧν ό κύριος άγωγός, ασφάλεια και τό σύστημα λήψεως δέον να κινείται έκτός του κτιρίου ή να γίνεται εν τῶν ἔξω διὰ λυχνιῶν αἰτινας ασφαλίσται εντός κλειστῶν κιβωτιῶν με άνθεκτικούς και καλῶς κλεισμένους ύαλοπίνακας, ὥστε να μή ύπάρχη συνάφεια με τὸν χῶρον τής έκρηκτικῆς υλης.

Ὡς κινηταί λυχνίαι είς τό εσωτερικόν τῶν κτιρίων με κίνδυνον έκρήξεως χρησιμοποιούνται μόνον ασφαλίστικαί λυχνίαι (DAVIS). Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ισχύει διὰ τό ξηραντήριον βαμβακοπυριτιδος όπου απαγορεύεται γενικῶς ή χρῆσις κινητῶν λυχνιῶν. Ἡ χρῆσις ηλεκτρικῶν λυχνιῶν με καλῶδιον φορητὸν είς τοὺς επικινδύνους χώρους απαγορεύεται. Δέον να λαμβάνωνται μέτρα ὥστε πᾶσα έναπόθεσις έκρηκτικῆς κόνεως ἐπὶ τής πηγῆς τοῦ φωτός να ἐμποδίζηται. Οἱ ηλεκτρικοὶ άγωγοὶ δέον να εὐρίσκωνται είς καλήν πάντοτε κατάστασιν, ἀπαξ δὲ τοῦ ἔτους να δοκιμάζωνται.

Ἡ τακτοποίησις τῶν λυχνιῶν δέον να λαμβάνη χῶρον είς καθωρισμένον μέρος τοῦ τόπου εργασίας. Εἰδικοὶ ἐργάται διατίθενται διὰ τήν μεταφορὰν ἀνημμένων λυχνιῶν είς τὰς θέσεις τῶν. Οἱ ἐργάται οἵτινες εἶναι ἐπιφορτισμένοι να ἀνάπτωσι τὰς λυχνίας, δὲν ἐπιτρέπεται να εἰσέρχωνται είς τόπους υποκειμένους είς κίνδυνον έκρήξεως.

*Άρθρον 26.

Ἡλεκτρικὸν φωτισμὸν.

Είς διαμερίσματα όπου γίνεται χρῆσις ηλεκτρικοῦ ρεύματος ἐφαρμοζόνται αἱ περὶ ηλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων διατάξεις.

Οἱ διακόπται τοῦ τοπικοῦ φωτισμοῦ δέον να τοποθετῶνται πλησίον τῶν θυρῶν είς τρόπον ὥστε ό χειρισμός αὐτῶν να εἶναι εὐκόλος και ἀκίνδυνος.

*Άρθρον 27.

Ἐφεδρικός φωτισμός.

Είς περίπτωσιν καθ' ἣν διὰ τοῦ κινήτηρος τοῦ εργοστασίου ὅπερ ἀπασχολεῖ πλέον τῶν 50 ἐργατῶν, γίνεται συγχρόνως ἡλεκτροφωτισμός αὐτοῦ, δέον ἐφ' ὅσον τό εργοστάσιον ἐργάζεται και τήν νύκτα να ὑπάρχουν ἐφεδρικά λυχνίαι ἑτοιμοὶ πρὸς λειτουργίαν διὰ τήν περίπτωσιν καθ' ἣν ό γενικὸς κινήτηρ σταματήσει, ἰδίως πλησίον ἐκάστης ἐξόδου, διόδου ή κλιμακωστασίου.

*Άρθρον 28.

Φωτεινὰ σήματα κινδύνου.

Πλησίον ἀνοιγμάτων τοῦ δαπέδου ή κλιμακωστασίων, ἐκρηκτικῶν, μεσοδομῶν, παραθύρων, ἀναβατήρων, στοῶν, κεκλιμένων ἐπιπέδων, τάφρων, ὀχετῶν ή δοχείων κλπ., είς τὰ ὁποῖα λόγω τοῦ τρόπου τής εργασίας εἶναι ἀδύνατον να τοποθετῶνται προφυλακτικῆρες ἐναντίον τοῦ κινδύνου πτώσεως, ἐπιβάλλεται ἅμα τῇ δύσει τοῦ ἡλίου φωτισμός εἰδοποιῶν περὶ τοῦ κινδύνου πτώσεως.

*Άρθρον 29.

Μέτρα ἐναντίον πυρκαϊᾶς.

Οἱ ἰδιοκτῆται και οἱ διευθυνταί ἐπιχειρήσεως ἀπασχολούσης πλέον τῶν 50 ἐργατῶν, ἀδιαφύως φύλου και ἡλικίας, λαμβάνουσι τὰ κατάλληλα μέτρα ὥστε πᾶσα ἑναρξίς πυρκαϊᾶς να δύναται να καταπολεμηται ἀποτελεσματικῶς. Ὅδηγίαι τοιχοκολλημέναι ἐν ἐκάστῳ διαμερίσματι ἐργασίας δεκνύουσι τὰ

ὕλικά και τὰ μέσα τής σβέσεως, τὰ ὁποῖα πρέπει να εἶνε πρόχειρα, και τὸν τρόπον τοῦ χειρισμοῦ αὐτῶν. Τὰ ὑλικά ταῦτα τηροῦνται πάντοτε ἐν καλῇ καταστάσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Ἄερισμός.

*Άρθρον 30.

Φυσικὸς ἀερισμός.

Πρὸς ἐπαρκῆ ἀερισμόν τῶν τόπων εργασίας δέον να ἀναλογῶσιν ὀκτὼ κυβικά μέτρα τοῦλάχιστον δι' ἕκαστον ἐργάτην ἀπασχολούμενον ἐντὸς τοῦ εργοστασίου. Είς διαμερίσματα εργασίας ὧν τό δάπεδον εὐρίσκεται είς βάθος πλέον τοῦ 1,50 μέτρον ὑπὸ τό ἔδαφος, ὡς και είς χημικά εργοστάσια ή ἐργαστήρια, ή ἀναλογία ἀέρος είς ἕκαστον ἐργάτην δέον να εἶναι δέκα κυβικά μέτρα τοῦλάχιστον. Είς τήν ἐκτίμησιν τοῦ κυβισμοῦ τούτου δὲν πρέπει να λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν τό διάστημα τὸ εὐριζόμενον ὑψηλότερον τῶν 4 μέτρων. Είς τὰς αἰθούσας εργασίας δέον να ὑπάρχωσι κατάλληλα ἀνοίγματα μεγέθους ἐπαρκούς και είς θέσεις κατ' ἀνάγκην οὕτως ὥστε να ἐξασφαλίζηται ή κυκλοφορία τοῦ ἀέρος διαρκῶς και ἀποτελεσματικῶς είς ὅλα τὰ τμήματα εργασίας. Τὸ ἐμβαδὸν τοῦ διατιθέμενου δι' ἕκαστον ἐργάτην είς κλειστὸν τινὰ τόπον εργασίας δὲν πρέπει να εἶναι κατώτερον τῶν δύο τετραγωνικῶν μέτρων. Είς τὸν ὑπολογισμόν τοῦ ἐμβαδοῦ και κυβισμοῦ δι' ἕκαστον ἐργάτην περιλαμβάνεται και ό χῶρος τὸν ὁποῖον καταλαμβάνουν τὰ σκευῆ, αἱ μηχαναὶ και λοιπαὶ ἐγκαταστάσεις.

Ὁ ἀερισμός πρέπει να εἶναι ἐπαρκῆς είς τρόπον ὥστε να ἀποσείνηται και ή ὑπερβολικὴ ὕψους τής θερμοκρασίας.

Ἐν ἣ περιπτώσει ό φυσικὸς ἀερισμός εἶναι ἀνεπαρκῆς ή ἀδύνατος λόγω τής φύσεως τής εργασίας, δέον να ἀντικαθίσταται ή συμπληροῦται διὰ τεχνητοῦ.

Πάντως δέον να θεωρηθῆ ὡς ἐπαρκῆς ἀερισμός ἐξασφαλίζων τήν καθαριότητα τοῦ ἀέρος είς τὰ διαμερίσματα εργασίας ό πλήρως ἀνανεῶνων τοῦλάχιστον τετράκις καθ' ὥραν τήν ἀτμόσφαιραν εργασίας, οὕτως ὥστε να ἀναλογῶσι τοῦλάχιστον 40 κυβικά μέτρα ἀέρος καθ' ἄτομον και ὥραν.

Είς τὰς αἰθούσας και τὰ ἐργαστήρια ἔνθα ή ἐκτελουμένη εργασία ἔχει χαρακτῆρα ἰδιαιτέως ἀνθυγιεινὸν δέον να ἀναλογῶν δι' ἕκαστον ἐργάτην και καθ' ἑκάστην ὥραν 60 κυβικά μέτρα ἀέρος.

Πλὴν τούτου οἱ τόποι εργασίας πρέπει να ἀερίζωνται εὐρέως ἀπαξ τοῦλάχιστον τής ἡμέρας ἀφινόμενων ἀνοικτῶν ὀλων τῶν θυρῶν και παραθύρων κατὰ τήν μεσημβρινήν διακοπήν.

Τὰ αὐτὰ ισχύουσιν και διὰ τὰ καταστήματα ἀπικριακῶν και παντοπωλείων.

*Άρθρον 31.

Τὰ ἀνοίγματα τὰ χρησιμεύοντα διὰ τὸν ἀερισμόν δέον να εἶναι τοποθετημένα είς τοιοῦτον ὕψος και ή ταχύτης τής κυκλοφορίας τοῦ ἀέρος να εἶναι τοιαύτη ὥστε να μή ἐνοχλῶνται οἱ ἐργάται διὰ τής προσαγωγῆς ἀπευθείας ἐπ' αὐτῶν τοῦ ρεύματος τοῦ ἀέρος.

*Άρθρον 32.

Συστήματα προφυλάξεως ἀπὸ τής θερμότητος.

Ψύχους κ. λ. π.

Είς τὰ ἐργαστήρια και εργοστάσια, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὡς ἐκ τής φύσεως τής εργασίας ἀπαιτεῖται θερμοκρασία λίαν ὑψηλὴ ή χαμηλὴ, δέον να λαμβάνωνται διὰ τήν προφυλάξιν τῶν ἐργατῶν τὰ κατάλληλα ἐκάστοτε μέτρα.

Είς τοὺς τόπους τοὺς θερμαινομένους διὰ μέσου πυρὸς (θερμαστῶν) πρέπει να ἐξασφαλίζηται ή κανονικὴ και πλήρης ἀπομάκρυνσις τῶν καυσαερίων. Πρὸς προσύλαξιν ἀπὸ τής ὑπερβαλλούσης θερμότητος κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας, πρέπει να τοποθετῶνται πρὸ τῶν παραθύρων κατάλληλα παραπετάσματα ή ἀνάλογος ἐπίστρωσις ή χρωματισμός τῶν ὑέλων τῶν

παραθύρων. Κατά τήν ἐν ὑπαίθρῳ ἐκτελουμένην ἐργασίαν δέον νὰ λαμβάνωνται μέτρα διὰ τήν κατασκευὴν ὑποστέγων, σκιαδῶν ἢ προκαλυπτήρων, εἰς ἃς νὰ καταφεύγωσιν οἱ ἐργάται ἐν περιπτώσει δυσμενῶν ἀτμοσφαιρικῶν συνθηκῶν.

Εἰς τὰ διαμερίσματα ὅπου ὁ τρόπος τῆς ἐργασίας παράγει ὑψηλὴν θερμοκρασίαν, δέον νὰ ἐγκατασταθῶσι συσκευαὶ ἀπορροφῶσαι τεχνητῶς τὸν ἀέρα πρὸς τήρησιν ἀνεκτῆς θερμοκρασίας.

*Ἀρθρον 33.

Ἀπαγωγή ὑδρατμῶν

Αἱ ἐργασίαι αἱ ἐκλύουσαι μεγάλην ποσότητα ὑδρατμῶν καὶ σχηματίζουσαι ὀμίχλην ἐντὸς τοῦ διαμερίσματος (βαφεῖα, καθαριστήρια κλπ.) δὲν ἐπιτρέπονται εἰ μὴ μόνον εἰς ἰδιαίτερα διαμερίσματα.

Δέον νὰ λαμβάνωνται πάντα τὰ μέτρα, εἰς τὰ διαμερίσματα ταῦτα, πρὸς καταστολὴν τῆς γενέσεως ὀμίχλης καὶ ὑγροποίησης τῶν ἀτμῶν ἐπὶ τῶν τοίχων καὶ τῆς ὀροφῆς.

*Ἀρθρον 34.

Παραμονὴ εἰς ὑγρὰ καὶ θερμὰ διαμερίσματα.

Εἰς τὰς ἐργασίας εἰς ἃς χρησιμοποιεῖται τεχνητὴ ὑγρασία, δέον νὰ λαμβάνωνται πάντα τὰ σχετικὰ μέτρα πρὸς ἀποσόβησιν τῶν ἐκ ταύτης κινδύνων τῆς ὑγείας τῶν ἐντὸς τῶν διαμερισμάτων τούτων ἐργαζομένων.

Τὸ ὕδωρ τὸ χρησιμοποιούμενον πρὸς ὑγρασίαν τῆς ἀτμοσφαιρας δὲν πρέπει νὰ περιεῖχη ἐπιβλαβεῖς διὰ τὴν ὑγείαν τῶν ἐργατῶν οὐσίας ἢ νοσογόνα σπέρματα.

Ἐὰν ἡ φύσις τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀπαιτῆ ὥστε ἡ ἐργασία νὰ ἐκτελεῖται ἐντὸς διαμερισμάτων ὑπὸ ὑψηλῆν θερμοκρασίαν, καὶ ὅπου παράγονται συγχρόνως ἀέρια ἢ ἀτμοί, αἱ ὧραι τῆς ἐργασίας δέον νὰ κατανέμωσιν κατὰ τρόπον ὥστε ἡ παροῦσία τῶν ἐργατῶν, ἐντὸς τῶν διαμερισμάτων τούτων, νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν ἐραχύτερας διαρκείας.

*Ἀρθρον 35.

Κόνις.

Αἱ ἐργασίαι αἱ παράγουσαι κονιορτὸν οἰαδήποτε φύσεως, δέον νὰ ἐκτελῶνται, εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς τούτο εἶναι δυνατόν, ἐντὸς κλειστῶν μηχανημάτων φερόντων ἀπορροφητικούς ἀγωγούς.

Ὅσῳ δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις τούτων μηχανημάτων δέον νὰ λαμβάνωνται μέτρα κατάλληλα ὥστε ὁ κονιορτὸς νὰ συλλαμβάνηται καθ' ὃν χρόνον σχηματίζεται καὶ ὅσον τὸ δυνατόν πλησιέστερον πρὸς τὴν ἐστίαν τῆς παραγωγῆς δι' ἀπορροφητικῶν συσκευῶν. Συνιστᾶται ὅπως ἡ ἀπορροφησις αὕτη ἐκτελεῖται ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, ὁ δὲ συλλαμβανόμενος οὕτω κονιορτὸς συλλέγηται ἐντὸς κωνιοθαλάμων καὶ ἀπομακρύνηται χωρὶς νὰ διαχύνηται ἐντὸς τῶν τόπων ἐργασίας.

Πλὴν τοῦ τοπικοῦ ἀερισμοῦ αἱ κωνιορτώδεις ἐργασίαι δέον νὰ διαθέτωσι καὶ γενικὸν ἀερισμὸν ἀπαλλάσσοντα κατὰ τὸ δυνατόν περισσότερον τοὺς χώρους ἐργασίας ἀπὸ τοῦ εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν διαφεύγοντος τυχόν κωνιορτοῦ. Τὰ μηχανήματα ἀερισμοῦ καὶ οἱ ἀπορροφητικοὶ ἀγωγοὶ δέον νὰ καθαρίζωνται συγχρόνως καὶ νὰ διατηρῶνται εἰς κατάστασιν ἐπιτρέπουσαν τὴν εὐκόλῃν καὶ κανονικὴν διόδον δι' αὐτῶν τοῦ κωνιορτοῦ.

Εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς εἶναι δυνατόν καὶ ὅσῳ δὲν ἀντιτίθεται πρὸς τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας, νὰ προλαμβάνηται ὁ σχηματισμὸς τῶν ἐπιβλαβῶν κόνεων καὶ ἡ διάχυσις αὐτῶν ἐντὸς τῶν τόπων ἐργασίας, δέον ὅπως ἐπιπέδων, ὡς καὶ τὰ παραγόμενα προϊόντα, ἐπίσης τοῦ δάπεδον, τὰ τοιχώματα καὶ πάντα τὰ λοιπὰ μέρη ὅπου ἐπισωρεύεται κωνιορτὸς, διαβρέχωνται συγχρόνως δι' ὕδατος ἢ δι' ἄλλων κατάλληλων ὑγρῶν.

*Ἀρθρον 36.

Ἄτμοι, καπνοί, ἀέρια.

Εἰς τὰ ἐργαστήρια καὶ ἐργοστάσια ἐντὸς τῶν ὁποίων παράγονται ἄτμοι, καπνοὶ καὶ ἀέρια, δέον νὰ ὑπάρχωσιν ἀνωθεν τῶν τόπων παραγωγῆς καλύπτραι, καπνοδόχοι ἢ οἰαδήποτε ἄλλα ἐγκαταστάσεις, ἀπάγουσαι τούτους ἅμα τῆς παραγωγῆς τῶν πρὸς ἐξωτερικὴν ἀτμόσφαιραν.

Αἱ ἐργασίαι αἱ ἀναδίδουσαι ἐπιβλαβεῖς ἀτμούς καὶ ἀέρια δέον νὰ ἐκτελῶνται ἐντὸς κλειστῶν μηχανημάτων φερόντων ἀπορροφητικούς ἀγωγούς. Ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει ἐπιτρέπεται ὅπως οἱ ἀτμοὶ καὶ τὰ ἀέρια ταῦτα εἰσδύωσι καὶ διαχύνωνται ἐντὸς τῶν τόπων ἐργασίας.

Οἱ ἐπιβλαβεῖς ἢ τοξικοὶ ἀτμοί, καπνοὶ καὶ ἀέρια δὲν πρέπει νὰ ἐκδιώκωνται πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν ἀτμόσφαιραν πρὶν ἢ ὑπεβληθῶσιν εἰς εἰδικὴν ἀναλόγως τῶν περιπτώσεων ἐπεξεργασίαν (διὰ συμπυκνώσεως, κατακρυσμίνσεως, ἐξουδετερώσεως, μεταποιήσεως διὰ τοῦ πυρός κλπ.) ἥτις νὰ καθιστᾶ τούτους ἀβλαβεῖς εἰς τὴν περίεξ κατοικοῦντας, τὰ ζῶα καὶ τὴν ἐλάστωσιν.

Ἡ χρησιμοποίησις καὶ ἡ κυκλοφορία τῶν ἐπιβλαβῶν ὑγρῶν καὶ ἀερίων εἰς τὰ διάφορα τμήματα τῆς ἐργασίας δέον νὰ ἐκλεῖται ἐντὸς ἐρημητικῶς κεκλεισμένων ἀγωγῶν δι' ἀναρροφῆσεως ἢ πίεσεως.

*Ἀρθρον 37.

Προφυλαχτικὸν ἀνεμιστήρων.

Ἀνεμιστήρες καὶ ἐν γένει ἐγκαταστάσεις ἀναρροφῆσεως εἰς ἐργοστάσια ὀξέων ἢ ἄλλων προϊόντων δυναμένων νὰ ἐπιφέρωσιν ὀξείδωσιν κατασκευάζονται ἢ καλύπτονται δι' οὐσιῶν παρεμποδίζουσῶν τὴν ὀξείδωσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Καθαρισμός

*Ἀρθρον 38.

Συλλογὴ φύλαξ καὶ ἀπομάκρυνσις ἀπορριμμάτων.

Πάντα τὰ διαμερίσματα ἐργασίας, οἱ διάδρομοι, αἱ κλίμακες, αἱ αἰθούσαι, διαμονῆς ἐργατῶν κλπ. δέον νὰ διατηρῶνται ἐν καλῇ καταστάσει καὶ καθαρά, ἢ δὲ σάρωσις αὐτῶν νὰ ἐκτελεῖται δι' ὑγρῶν σαρώθρων ἢ δι' οἰαδήποτε ἄλλου μέτρου μὴ ἐγείροντος κωνιορτὸν.

Ἡ ἀπορριψὶς ἐπὶ τῶν δαπέδων οὐσιῶν δυναμένων νὰ καταστήρωσι ταῦτα ὀλισθηρὰ πρέπει νὰ ἀπαγορεύηται.

Τὰ ἀπορρίμματα πάσης φύσεως περισυλλέγονται καὶ ἀπομακρύνονται ἐκ τῶν διαμερισμάτων ἐργασίας ἁμέσως μετὰ τὴν διακοπὴν τῆς ἐργασίας.

Πάντα τὰ εἰς στήψιν ὑποκείμενα ὑπολείμματα τοποθετούμενα εἰς θηκὰς ἐρημητικῶς κεκλεισμένα καὶ ἀπομακρύνονται καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῶν τόπων ἐργασίας ἢ κείοντα: ἢ θάπτουσι: ἐντὸς τῆς γῆς καὶ μακρὰν τῶν κατοικιῶν εἰς τόπον οὐκ ἐξυμνοῦν ὑπὸ τοῦ Δήμου ἢ τῆς κοινότητος, οὕτως ὥστε οὐδεὶς κίνδυνος νὰ δύναται νὰ προκύψῃ ἐκ τούτου διὰ τὴν ὑγείαν τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν περιούτων.

Τὰ προϊόντα ἀπορριμμάτων θηκῶν κείοντα: καὶ καθαρίζονται ἅπασι τῆς ἡμέρας.

*Ἀρθρον 39.

Καθαρισμὸς τόπων ἐργασίας

Ἄπασι τῆς ἐβδομάδος τοῦλάχιστον εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας δέον νὰ γίνεσθαι γενικὸς καθαρισμὸς καὶ τακτοποιήσις τῶν ἐν αὐτοῖς ἀντικειμένων. Ἡ κόνις θὰ ἀφαιρῆται ἐκ τῶν τοίχων, ὀροφῶν, πλινθίων τῶν παραθύρων, ὑλοπινάκων, συσκευῶν θερμάνσεως κλπ. Ἐν ἡ περιπτώσει ἡ κόνις εἶναι δηλητηριώδης ἢ νιστηρὰ, ὁ καθαρισμὸς αὐτῆς γίνεσθαι διὰ πλύσεως ἢ τῆ βοήθειᾳ ἀναρροφητήρων.

*Άρθρον 40.

Απαγωγή υδάτων

Είς τὰ διαμερίσματα ὅπου λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ θαλάσσιου μεγάλῃ ποσότητι ὑδάτος ἢ ἄλλω ὑγρῶν, τὸ ἔδαφος δεόν νὰ εἶναι ὁμοιομερές, συμπαγές καὶ ἀερόροχον.

Διὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν υδάτων τούτων δεόν νὰ ὑπάρχουν εὐλακές μόνιμοι καὶ καταλλήλως κατασκευασμένοι.

Τὰ δοχεῖα ἢ φρέατα τὰ προτιθέμενα πρὸς συλλογὴν τῶν ὑγρῶν καὶ καθίζησιν τῶν ζωϊκῶν ἀπορριμμάτων ὡς καὶ οἱ ὀχετοὶ ροῆς, διὰ τῶν ὁποίων τὰ ὑγρά θὰ ἐκκενῶνται ἐκ τῶν διαμερισμάτων, θὰ εἶναι ὑδατοστεγῆ καὶ εὐκόλου καθαρισμοῦ. Δοχεῖα καὶ ὀχετοὶ θὰ εἶναι κεκαλυμμένοι.

*Άρθρον 41.

Απαγωγή καὶ προφύλαξις ἀπὸ τῶν ὀργανικῶν καὶ τοξικῶν ὑγρῶν.

Διὰ τὴν προφύλαξιν ἀπὸ τῶν ὀργανικῶν ὑγρῶν τῶν ἐπιδερμικῶν σήψεως ἢ δυσώδους ζυμώσεως, ὅπου δὲν ὑπάρχει κεντρικὴ ἀποχέτουσις, δεόν νὰ κατασκευάζωνται βόθροι ἐντὸς τῶν ὁποίων ταῦτα νὰ ἀποχετεύονται. Συνιστᾶται ἡ κατασκευὴ σηπτικῶν βόθρων ὅπου νὰ ὑφίστανται βιολογικὸν καθαρισμὸν. Τὰ ὑγρά ταῦτα ἐφ' ὅσον ἀποχετεύονται εἰς ἐξωτερικοὺς ἀκαλύπτους ὀχετούς, δεόν νὰ ἐξουδετερῶνται καταλλήλως (διὰ θειικοῦ σιδήρου, διαλύσεως ἀσβέστου, χλωριούχου ἀέριστου κλπ.).

Τὰ τοξικὰ ὑγρά τὰ ἀποχετεύμενα ἐπὶ τῶν πέριξ ρεόντων υδάτων δεόν νὰ ἐξουδετερῶνται καταλλήλως.

*Άρθρον 42.

Πτυελοδοχεῖα.

Εἰς ἕκαστον διαμερισμὸν ἐργασίας τοποθετεῖται εἰς ὕψος 0,70 μ. καὶ εἰς καταλλήλους θέσεις ἐπαρκῆς ἀριθμὸς πτυελοδοχείων ἐξ ὑλικῶ ἀδιαποτίστου ἄτινα δεόν νὰ πλύνωνται δι' ἀπολυμαντικῆς διαλύσεως τοῦλάχιστον ἅπαξ τῆς ἡμέρας.

*Άρθρον 43.

Καθαρισμὸς ἐπικινδύνων τόπων.

Ἀπαγορεύεται πᾶσα ἐργασία καθαρισμοῦ πλησίον μηχανήματος ἐν κινήσει, ἐφ' ὅσον λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ μηχανήματος εἶναι δυνατόν νὰ συμβῆ ἀτύχημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ἀποχωρητήρια

*Άρθρον 44.

Διάταξις τῶν ἀποχωρητηρίων

Εἰς πᾶν ἐργαστήριον, ἐργαστάσιον ἢ ἐμπορικὸν κατάστημα ὑπάρχει ἐπαρκῆς ἀριθμὸς ἀποχωρητηρίων. Ἐπιτρέπεται ἕκαστος εἰς τὰ ἐντὸς τῆς αὐτῆς οἰκίας ἐμπορικῶν καταστημάτων ὅπως κλύωνσι γρήθιν κοινῶν ἀποχωρητηρίων.

Τὰ ἀποχωρητήρια δεόν νὰ μὴ συγκοινωνοῦν ἀμέσως μετὰ τῶν περικλεισμένων διαμερισμάτων, ὅπου διαμένουσιν ἐργάται, εἴτε ποδὸς ἐργασίᾳ εἴτε ποδὸς ἀνάπαυσιν κατὰ τὰς διακοπὰς. Δεόν νὰ ἔχωσιν ἐπαρκῆ ἀερισμὸν καὶ φωτισμὸν καὶ νὰ εἶναι δευθετημένα εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀναδίδουν δυσωδίαν.

*Άρθρον 45.

Ὄχετοί

Οἱ ὀχετοὶ τῶν ἀποχέτουσιν δεόν νὰ εἶναι διατεταγμένοι κατὰ τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀναδίδουν δυσωδίαν ἀερίᾳ μολύνοντα τὸν ἀέρα καὶ νὰ εἶναι στεγανοὶ ὥστε νὰ προφυλάσσεται ἀπὸ τῆς μολύνσεως τὸ ἔδαφος μετὰ τῶν ὑπογείως ρεόντων υδάτων ἐξ ὧν τροφοδοτοῦνται φρέατα καὶ πηγαί.

*Άρθρον 46.

Ἀριθμὸς ἀποχωρητηρίων

Εἰς ἕκαστον ἐργαστάσιον, ἐργαστήριον ἢ ἐμπορικὸν κατάστημα ἀναλογεῖ τοῦλάχιστον ἐν ἀποχωρητηρίων διὰ 40 ἐργάτας.

Ἐπὶ ἐργαστασίων ἢ ἐργαστηρίων ἢ ἐμπορικῶν καταστημάτων, ἀπασχολούντων πλέον τῶν 20 γυναικῶν ἢ κορασιῶν, πρέπει νὰ ὑπάρχουν ἰδιαίτερα ἀποχωρητήρια διὰ τὰ πρόσωπα ταῦτα καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ὡς διὰ τοὺς ἄρρενας ἐργάτας. Πλὴν τούτων ἐγκαθίσταται καὶ ἀνάλογος ἀριθμὸς οὐρητηρίων. Ἡ τήρησις τῶν διατάξεων τῆς παρούσης παραγράφου διὰ μὲν τὰ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος ἰδρυόμενα ἐργαστάσια, ἐργαστήρια κλπ. εἶναι ἀπὸλύτως ὑποχρεωτικὴ, ἐκ δὲ τῶν ἤδη ὑπαρχόντων ἀπαλλάσσονται: τῆς ὑποχρέωσεως ταύτης μόνον αἱ ἐγκαταστάσεις τῶν ὁποίων οἱ ὄροι δὲν ἐπιτρέπουσιν τὴν πλήρη ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ἄρθρου καὶ κατόπιν σχετικῆς γνωματεύσεως τοῦ ἀρμοδίου Ἐπιθεωρητοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐπαγγελματικῆς Ἑγχειρίσεως.

*Άρθρον 47.

Καθαρισμὸς ἀποχωρητηρίων

Ἀνοθεν τῶν ἀποχωρητηρίων καὶ οὐρητηρίων δεόν νὰ ὑπάρχῃ ὑδαταποθήκη, πρὸς πλῆσιν αὐτῶν μετὰ πᾶσαν ἐπίσκεψιν.

Τὸ δάπεδον αὐτῶν καὶ οἱ τοῖχοι εἰς ὕψος ἐνὸς μέτρου τοῦλάχιστον ἀπὸ τὸ ἔδαφος, πρέπει νὰ εἶναι κατασκευασμένοι ἐξ ὑλικῶ ἀδιαποτίστου ἐπὶ πλέον δὲ οἱ τοῖχοι νὰ εἶναι ἐξ ὀγκλήρου ἐπιχειρισμένοι διὰ λευκοῦ ὑδροχρώματος. Διὰ τὰ ἀποχωρητήρια, τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον δὲν δύναται νὰ ἀποχετευθῆ εἰς κεντρικὸν τινα ὀχετὸν, δεόν νὰ κατασκευάζωνται ἀνάλογον βόθροι. Συνιστᾶται ἡ κατασκευὴ σηπτικῶν τοιούτων ἐντὸς τῶν ὁποίων νὰ ἐπιτυγχάνεται βιολογικὸς καθαρισμὸς τῶν ἀποχωρητηρίων.

*Άρθρον 48.

Ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς ἐργασίας διὰ φυσικὰς ἀνάγκας.

Οἱ κύριοι ἢ προϊστάμενοι τῆς ἐργασίας ἔχουσι τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως μὴ παρεμποδίζωσι τοὺς ὑπ' αὐτοὺς ἐργάτας ἀμφοτέρων τῶν φύλων νὰ ἀπομακρύνωνται τῆς ἐργασίας διὰ τὰς φυσικὰς αὐτῶν ἀνάγκας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Υἔωρ, νιπτήρες, ἱματιοφυλάκια, τόποι διαμονῆς.

*Άρθρον 49.

Πόσιμον ὕδωρ.

Τὰ ἐργαστάσια, ἐργαστήρια καὶ καταστήματα δεόν νὰ ἔχωσι ἀρκετὴν ποσότητα ποσίμου ὕδατος. Αἱ ὑδαταποθήκαι νὰ εἶναι καλῶς κεκαλυμμένοι καὶ νὰ καθαρίζωνται κατὰ διαστήματα. Τοπιθετοῦνται δὲ εἰς μέρη τοιαῦτα, ὥστε τὸ ὕδωρ νὰ προφυλάσσεται ἀπὸ τὴν μόλυνσιν ἐκ γειτνιαζόντων ἀκαθαρσιῶν ἢ δηλητηρίων, καλῶς καὶ ἀπὸ τὴν υπερθερμανσιν κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας. Ὅπου ὑπάρχει κεντρικὴ ὕδρευσις τῆς πόλεως, ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις ὑδαταποθηκῶν.

Ἐκαστον ἐργαστάσιον παραχωρεῖ μεταλλινὸν κύπελλον εἰς ἕκαστον ἐργάτην. Τῆς ὑποχρέωσεως ἀπαλλάσσονται οἱ διαθετόντες κρήνας ἐν εἴδη ἀναβρυτηρίων, μίαν ἀνὰ πενήτην κατὰ ἐργάτας.

*Άρθρον 50.

Νιπτήρες

Πάντας οἱ τόποι ἐργασίας δεόν νὰ ἔχωσιν ἀρκετὴν ποσότητα ὕδατος πρὸς καθαρισμὸν, διατίθενται δὲ διὰ τοὺς ἐργά-

τας νιπτήρες με ένα κρουρόν ανά πέντε έργατας και σάπων. Οι νιπτήρες τοποθετούνται πλησίον των εργαστηρίων, εις υπόγεια ή εν ες αυτών. Τα ύδατα πλύσεως αποχετεύονται καταλλήλως.

"Αρθρον 51.

Ιματιοφυλάκεια.

Εις τὰ εργοστάσια, τα απασχολούντα άνω των 50 εργατών, δέον να υπάρχουν ιματιοφυλάκεια καλώς αερίζόμενα, φέροντα ατομικά έρμάκια, εντός των οποίων οι εργάται να φυλάττωσι τὰ ένδύματά των.

Έφ' όσον δέ τὸ είδος τῆς εργασίας τὸ άπαιτεῖ, δέον πλησίον των ιματιοφυλακίων να εγκαθίστανται στεγνωτήρια διὰ τὰ ύγρά ένδύματα.

"Αρθρον 52.

Εις τὰ βιομηχανικά εργοστάσια, τα απασχολούντα κάτω των 50 εργατών, τὰ ένδύματα δύνανται να φυλάττωνται εντός των εργαστηρίων, υπό τὸν όρον να κατασκευασθώσιν ατομικά έρμάκια δι' έκαστον εργάτην, κλειόμενα διὰ κλειδίων.

"Αρθρον 53.

Αΐθουσαι: έστιάσεις.

Εις εργοστάσια ή εργαστήρια, απασχολούντα πλέον των 50 εργατών, συνιστάται ή διάθεσις αΐθουσών μετά τραπεζών και καθισμάτων, πρὸς έστίασιν και άνάπαυσιν τοῦ εργατικοῦ προσωπικοῦ, κατά τὰς ώρας τῆς διακοπῆς τῆς εργασίας.

Εις τὰς βιομηχανικὰς επιχειρήσεις, βιοτεχνικὰς ή εμπορικὰς, εις ἅς ή έκτελουμένη εργασία δέν είναι συνεχῆς, ή Διευθυντῆς τῆς επιχειρήσεως διαθετεῖ πρὸς χρῆσιν τοῦ προσωπικοῦ, έφ' όσον δέν εμποδίζεται, εκ τούτου ή εργασία, έπαρκῆ αριθμὸν καθισμάτων, δὲ να δύναται τούτοις να αναπαύηται κατά τὰς περιόδους διακοπῆς τῆς εργασίας. Καθίσματα πρέπει να χρησιμοποιῶνται πρὸς περιθώριον εὐχέλεστον διαπαυσιν των εργατῶν και εις πάσας τὰς εργασίας, καθ' ἃς δέν είναι άπολύτως αναγκαία ή εν όρθοστάσια παρακολούθησις αυτών.

Εις τὰ εργαστήρια ή διαμερίσματα ένθα γίνεται διαλογή φύλλων καπνοῦ και συσκευῆ ή κατεργασία καπνοῦ, οι εργοδότες όφείλουν να έχωσι πρὸς χρῆσιν των εργατῶν κατά τὴν διάρκειαν τῆς εργασίας καθίσματα ύψους τοῦλάχιστον ήμισοσς μέτρου ύπὲρ τὸ επίπεδον εις δ' έκτελεῖται ή διαλογή των καπνοφύλλων και ή συσκευῆ ή κατεργασία καπνοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Κινητήριοι μηχαναί.

"Αρθρον 54.

Έγκαταστάσεις κινητηρίων μηχανῶν.

Αι κινητήριοι μηχαναί δέον να εγκαθίστανται εις ιδιαίτερα διαμερίσματα ή απομονώνονται διὰ καταλλήλων περιφραγμάτων ή κιγκλιδώματων. Όπου γίνεται χρῆσις ηλεκτρομηχανῶν δέον να εφορμίζωνται δι' αυτάς και τὰ δίκτυα διανομῆς αι περι' ηλεκτρικῶν εγκαταστάσεων διατάξεις.

"Αρθρον 55.

Εις τούς δι' άτμοῦ, αερίων και ηλεκτρικῆς ενεργείας κινητήρας, ή υδραυλικούς τροχούς, στροβίλους (τουρμπίνας) πλησιάζουν μόνον οι εργάται οτινις ετάχθησαν πρὸς επίβλεψίν των.

"Αρθρον 56.

Προφύλαξις από τὰ κινούμενα μέρη.

"Όλα τὰ έλευθέρως κινούμενα τεμάχια μιᾶς μηχανῆς άτινα

εὑρίσκονται εις τὸν χώρον κυκλοφορίας τοῦ θερμοσταῦ, λιπαντοῦ και λοιποῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, ώς σφόνδυλοι, τροχαλῖαι, ἱμάντες, σχαλῖαι, ὄδοντωτοί τροχοί, μοχλοί, (στροφάλοι) σταυροί και προσεχόμενοι σφῆνες, κοχλῖαι ή σύνδεσμοι, τοῦ κυρίου ή των δευτερευόντων άξόνων, δέον να είναι εφωδιασμένοι διὰ στερεῶν προφυλακτικῶν συσκευῶν.

Οἱ σφόνδυλοι και αι τροχαλῖαι των κινητηρίων μηχανῶν περιβάλλονται διὰ στερεῶν κιγκλιδώματων. Τα κιγκλιδώματα τοποθετούνται εις απόστασιν τοῦλάχιστον 0,50 μέτρου από τῆς τροχαλῖας, αποτελοῦνται δέ εκ δύο τοῦλάχιστον ὀριζοντίων διαζωμάτων στηριζομένων επί στερεῶς καθέτων ράβδων ύψους τοῦλάχιστον ενὸς μέτρου, περιβάλλοντα: δέ εις τὸ κάτω μέρος διὰ ταβίνας εκ σιδηροῦ ελάσματος ύψους τοῦλάχιστον 0,20 μ.

Έν ή περιπτώσει ή απόστασις τοῦ κιγκλιδώματος από τῆς τροχαλῖας είναι μικρότερα των 0,50 μ. κατασκευάζεται: τοῦτο πυκνὸν ὥστε να παρεμποδίζεται ή διὰ μέσου αὐτοῦ διόδος των χειρῶν ή καλύπτεται ὀλόκληρος ή τροχαλία διὰ στερεοῦ μονίμου καλύμματος.

Υψηλὰ κείμενοι στροφάλοι ή τροχαλῖαι έφ' όσον απέχουσιν από τοῦ εδάφους ὀλιγώτερον των 1,80 μ. προφυλάσσονται εκ των κάτω.

"Αρθρον 57.

Δάταξις στάσεως και εκκινήσεως.

Εις άτμομηχανὰς έχούσας άνάγκην περιστροφῆς κατά τὴν εκκίνησιν και ὅλας τὰς μηχανὰς έσωτερικῆς καύσεως θυνάμεως άνω των πέντε ἱππων, συνιστάται ὁ εφοδιασμός διὰ συστήματος εκκινήσεως, ὅπερ δέον να παρέχη ασφάλειαν εναντίον κινδύνων εξ ὀπισθοδρομήσεως λόγω αντιδράσεως.

Έάν ή περ στροφή δύναται να γίνη άκινδύνως μόνον από τὸν μηχανοδηγὸν εις τὰς άτμομηχανὰς, τότε δύναται να παραλειφθῆ ή διάταξις τῆς εκκινήσεως.

"Αρθρον 58.

Κατά τὴν διενεργουμένην διὰ των χειρῶν περιστροφῆν τῆς άτμομηχανῆς πρὸς υπερνίκησιν τοῦ νεκροῦ σημείου, δέον να μη χρησιμοποιηται ὡς βοηθητικὸν μέσον ή δύναμις τοῦ άτμοῦ, να ἀνοίγωνται δέ οι κρουνοί των κυλίνδρων.

Πρὸς άποφυγὴν αἰφνιδίων εκκινήσεων μηχανῶν, ιδίως των δι' ύδατος κινουμένων, λαμβάνονται ειδικὰ προφυλακτικὰ μέτρα.

"Αρθρον 59.

Λιπάνσις και καθαρισμός.

Η διατάξις τῆς λιπάνσεως εις τὰς μηχανὰς δέον να είναι τοιαύτη ὥστε να διενεργηται άκινδύνως.

Ο καθαρισμός των κινουμένων μηχανῶν ὡς και ή άφαιρέσις των κοχλιῶν και σφηνῶν δέον να γίνεται μόνον όταν ή μηχανῆ εὑρίσκεται εν στάσει.

"Αρθρον 60.

Σήματα.

Πρὸς γνωστοποίησιν τῆς στάσεως ή τῆς εκκινήσεως των μηχανῶν δέον να χρησιμοποιηται εν οιονδήποτε σύστημα σημάτων, τοῦ ὀποίου ή κανονικότης τῆς λειτουργίας ελέγχεται περιδικῶς. Έν ή περιπτώσει δέν υπάρχει κινητήριος δύναμις εις έκαστον θάλαμον, δέον τὸ σύστημα των σημάτων να συνδέη τὸν θάλαμον των κινητηρίων μηχανῶν μετά των χώρων εργασίας.

Έάν εξ ενὸς χώρου δεσθῆ τὸ σῆμα στάσεως τῆς μηχανῆς, δέον ὁ μηχανοδηγὸς άμέσως να έκτελέσῃ τὴν εντολήν. Η εκ νέου κίνησις δέον να λάβῃ χώραν κατόπιν συνειροήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Μεταδόσεις Κινήσεως

"Άρθρον 61.

Χρησιμοποίησις ώρισμένων προσώπων δια τήν έξυπηρέτησιν τής μεταδόσεως τής κινήσεως.

Η έξυπηρέτησις τής μεταδόσεως τής κινήσεως εις τήν συμπεριλαμβανόμεναι ή λίπανσις τών έθράνων, ή καθαρισμός και ή στίλβωσις τών άξόνων, ή τοποθέτησις ή άφαιρέσις τών ιμάντων ή σχοινίων ώς και αί προπαρασκευαστικά έργασια δέον ν' άνατίθενται εις ώρισμένα πρόσωπα εις ά χορηγούνται τά άπαραίτητα εργαλεία.

"Άλλα πρόσωπα εκτός τών άνωτέρω δέν πρέπει νά διενεργώσι: τάς ώς άνω έργασίας άνω ρητής έντολής.

"Άρθρον 62.

Προφύλαξις τών κινουμένων στοιχείων εις τόπους κυκλοφορίας.

"Όλα τά στοιχεία μεταδόσεως τής κινήσεως (άξονες, ιμάντες, τροχαλίας, άδοντωτοί τροχοί κλπ.), άτινα κινούνται μέχρις ύψους 1.80 μ. ύπερ τήν άπέδοτον του χώρου έργασίας, ή κυκλοφορίας, δέον νά προσυλαχθούν από συχναί έπαφήν μετά τών πλησίον αυτών διερχομένων ή εργαζομένων προσώπων. Έξαιρέσις δύνανται νά γίνη δι' ιμάντας πλάτους έως 5 εκ. με ταχύτητα μικροτέραν τών 0.50 μ. κατά δευτερόλεπτον και δι' ιμάντας τροχαλιών με εαθμίδας τών διαφόρων μηχανημάτων.

Συνολική προφύλαξις τών μεταδόσεων κινήσεως επιτρέπεται μόνον όταν ή έσωτερικός χώρος του περιφράγματος δέν γρήσιμοποιεΐται κατά τήν λειτουργίαν προς λίπανσιν ή τοποθέτησιν ιμάντων ή προς έκτέλεσιν άλλης σχετικής έργασίας.

Τά άνοίγματα τών διαπέδων δι' ών διερχονται ιμάντες δέον νά περιφράσσωνται μέχρις ύψους 0.90 του μέτρου.

"Άρθρον 63.

Λίπανσις.

Αί θέσεις λίπανσεως άφείλουν νά εΐναι τοιαύται ώστε νά μη άπατήται: άφαιρέσις τής προφυλακτικής συσκευής.

Τά έδρανα, οί διωστήρες, αί κεφαλαί τών σταυρών, τά έκκεντρα, οί δλισθήρες και οί στυπσιοθλίπται, δέον νά έχωσι λίπαντήρας αυτόματους.

Περικαλύμματα ών ή από καιρού εις καιρόν άπαμάκρυνται εΐναι άδύνατον νά άποφευχθή (π.χ. δια τήν τοποθέτησιν ή άφαιρέσιν ιμάντων) δέον νά διατάσσωνται ούτως ώστε εύκόλως νά άφαιρῶνται και επάνατοποθετώνται.

"Άρθρον 64.

Η λίπανσις τών συστημάτων μεταδόσεως κινήσεως και ή πλήρωσις τών λίπαντήρων δέον νά γίνηται πρό τής έναρξεως τής κινήσεως ή κατά τάς διακοπάς.

"Άρθρον 65.

Καθαρισμός ή έπισκευή

Απαγορεύεται ή καθαρισμός ή ή έπισκευή μηχανήματος καθ' έν χρόνον τουτο εύρίσκεται: έν κινήσει. Προς τόν σκοπόν καθαρισμού ή έπισκευής δέον νά άκινήτησιν: τά μηχανήματα άφαιρουμένου ή μετατοπιζομένου εις τήν έλευθεράν τροχαλίαν του ιμάντος τής κυρίας αυτών κινήσεως, έξασφαλισμένης συγχρόνως τής παρεμπιπής του ιμάντος επί τής έλευθεράς τροχαλίας.

"Άρθρον 66.

Προφύλαξις ύψηλά κειμένων στοιχείων.

Όδοντωτοί τροχοί, ιμάντες, τροχαλίας, κείμενοι εις ύψος πλέον του 1.80 μ. άνω τών χώρων έργασίας, δέον έπίσης ούταν μαλακών ούσιών,

νά προσυλάσσωνται: έφ' όσον κατά τήν λειτουργίαν των πλησίζουσιν αυτά οί λιπανται ή άλλοι εργαται.

"Άρθρον 67.

Διατάξεις προς στάσιν τής κινήσεως.

Εις τήν σύστημα μεταδόσεως τής κινήσεως εκάστου χώρου, δ' οι νά προβλέπωνται διατάξεις έξασφαλιζουσαι ταχέα εν στάσιν τής κινήσεως.

Πάς μηχανισμός εκκινήσεως δέον νά διαρρυθμίζεται κατά τοιοϋτον τρόπον, ώστε ν' άποκλείεται: αυτόματος εκκίνησις.

Η μεταφορά τών ιμάντων από τής έλευθεράς εις τήν σταθεράν τροχαλίαν πρέπει νά γίνηται δια μηχανικών διατάξεων.

"Άρθρον 68.

Προφύλαξις ιμάντων υπεράνω θέσεων κυκλοφορίας.

Μηχανισμοί τοποθετήσεως ιμάντων.

Ιμάνς έχων ταχύτητα άνω τών 10 μέτρων κατά δευτερόλεπτον καθώς και πλάτος πλέον τών 180 χιλιοστών δέον νά προσυλάσσεται: εκ τών κάτω, έφ' όσον εύρίσκεται: άνωθεν θέσεως κυκλοφορίας ή έργασίας. Ο προφυλακτήρ κατασκευάζεται κατά τρόπον ώστε νά έξασφαλιζήται ή συγκράτησις του εκκινουμένου ιμάντος.

Διά πίπτοντας ιμάντας, άλύσεις ή σχοινία δέον νά τοποθετώνται: επί τών τροχαλιών άγκιστρα έμποδιζοντα τήν όλίσησιν επί του άξονος ή τήν έπαφήν αυτών με τά κινουμένα μέση του άξονος.

"Άρθρον 69.

Αφαιρούμενοι ιμάντες.

Αφαιρούμενοι: ιμάντες και σχοινία δέον νά άπομακρύνονται καθ' όλοκληρίαν από τόν άξονα κινήσεως ή νά έξαρτώνται από ένα σταθερόν φορέα ώστε νά μη δύνανται νά έλθουν εις έπαφήν μετά κινουμένων μηχανημάτων.

"Άρθρον 70.

Τοποθέτησις και άφαιρέσις τών ιμάντων.

Η τοποθέτησις τών ιμάντων, σχοινίων και άλύσεων κατά τήν διάρκειαν τής λειτουργίας, επιτρέπεται μόνον εις ειδικόν εργατήν ηλικίας άνω τών 20 έτών, λαμβανομένης προνοίας να κατά τόν χρόνον τής τοποθετήσεως, αί τροχαλίας στρέφονται με ήλαττωμένην ταχύτητα.

"Άρθρον 71.

Ένωσις και συρραφή ιμάντων.

Απαγορεύεται ή συρραφή, ένωσις και επιδιόρθωσις τών ιμάντων επί τών άξόνων μεταδόσεως κινήσεως κατά τήν διάρκειαν τής λειτουργίας.

Αί εργαταί αυται δέον νά γίνωνται μόνον έφ' όσον οί ιμάντες εύρίσκονται εις άσφαλή έξάρτησιν ή ό άξων έφ' ού εύρίσκεται ή ιμάνς δέν περιτρέφεται.

"Άρθρον 72.

Ρητινωσις και λίπανσις τών ιμάντων

Η λίπανσις τών ιμάντων δέον νά γίνηται μόνον έν στάσει ή έν βραδυτάτη πορεία, ή δε ρητινωσις εις άπόστασιν τοιαύτη: ώστε νά μη επέρχηται: έπαφή μετά του ιμάντος.

"Άρθρον 73.

Προφύλαξις σφηνών, κοχλιών, συνδέσμων κλπ.

Έξέχοντες και περιστρεφόμενοι μετά τών άξόνων κοχλίας δακτυλίων ή συνδέσμων, σφηνες, άνώμαλοι σύνδεσμοι κλπ. δέον νά προσυλάσσωνται δια λείου περικαλύμματος και άν άκόμη ή κίνησις κείται άνω τών 1.80 μ.

Δέν επιτρέπεται ή περιτύλιξις δι' ύφάσματος ή άλλων τοι-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Μηχαναὶ κατεργασίας, μηχανικὰ ἐργαλεῖα καὶ συσκευαί.

Ἄρθρον 74.

Προσωπικόν

Ἡ χρησιμοποίησις μηχανῶν κατεργασίας δέον νὰ ἀνατίθεται μόνον εἰς εἰδικὰ πρόσωπα.

Ἄρθρον 75.

Ἐγκατάστασις.

Αἱ μηχαναὶ κατεργασίας καὶ τὰ μηχανικὰ ἐργαλεῖα τοποθετοῦνται εἰς τοιαύτην ἀπ' ἄλλήλων ἀπόστασιν, ὥστε αἱ διὰ μέσου τούτων διόδοι νὰ ἔχωσι πλάτος τοῦλάχιστον 0,70μ. Ἡ αὕτη ἀπόστασις δέον νὰ τηρῆται μεταξὺ μηχανῶν, κινουμένων ἐργαλείων καὶ προθηκῶν.

Ἄρθρον 76.

Διάταξις ἐκκινήσεως καὶ πεδήσεως.

Ἐκάστη μηχανὴ κατεργασίας ἢ μηχανικὸν ἐργαλεῖον δέον νὰ ἐφοδιάζεται μὲ ἀσφαλῆ μηχανισμόν ἐκκινήσεως, ὅστις νὰ δύναται εὐκόλως νὰ χρησιμοποιοῦνται ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ἐργάτου. Ἐξαιρέσεις ἐπιτρέπεται ἐκεῖ ὅπου πολλὰ μηχαναὶ εὑρίσκονται εἰς συνεχῆ ἐργασίαν, ἐνοῦμεναι διὰ κοινῆς λειτουργίας εἰς μίαν ὁμάδα ἐργαζομένην ταυτόχροτως, ὅποτε ἀρκεῖ εἰς κοινὸς μηχανισμὸς ἐκκινήσεως.

Μηχαναὶ ἐξαιρετικῶς κινδυνώδεις (ὡς κύλινδροι π.χ.) εἰς τὰς ἰσχύας ἢ ὕλη ὠθεῖται ἀπ' εὐθείας διὰ τῶν χειρῶν εἰς τὸ ἐπικίνδυνον μέρος καὶ εἰς ἃς δέν δύναται ν' ἀποφευχθῆ τελείως ἢ κίνδυνος διὰ προφυλακτικῶν συστημάτων, δέον νὰ ἐφοδιάζονται δι' εὐκόλως προσιτῶν διακοπτῶν, ἀμέσως ἐπιπνευγόντων ἢ διὰ συστημάτων πεδήσεως.

Ἄρθρον 77.

Προφύλαξις ἀπὸ τῶν κινουμένων στοιχείων.

Εἰς ὅλας τὰς μηχανὰς κατεργασίας καὶ τὰ μηχανικὰ ἐργαλεῖα καὶ εἰς αὐτὰς τὰς χειροκινήτους, δέον οἱ ὀδοντωτοὶ τροχοί, δίσκοι τριβῆς, ἀτέρμονες κοχλίας κλπ. νὰ προφυλαχθῶν ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἐπέλθῃ τραυματισμὸς τῶν εἰς τὰς μηχανὰς ταύτας ἀπασχολουμένων ἢ τῶν παρ' αὐτὰς διερχομένων ἐργατῶν.

Αἱ μηχαναὶ κατεργασίας καὶ τὰ μηχανικὰ ἐργαλεῖα ἐφ' ὅσον ἔχουσι μέρος κοπτερὰ στρεφόμενα μετὰ ταχύτητος οἷα οἱ μηχανικοὶ πρίονες, ψαλίδες, κοπτήρες κλπ. δέον νὰ διευθετῶνται κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα τοὺς ἐργάτας, τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὴν συνήθη τῆς ἐργασίας των θέσιν, ἐξ ἐπαφῆς λόγῳ ἀκουστίας κινήσεως μὲ τὸ κοπτερὸν μέρος αὐτῶν.

Ἐπίσης δέον νὰ λαμβάνωνται κατὰ τὸ δυνατόν τοιαῦτα προφυλάξεις ὥστε οὐδεὶς ἐργάτης νὰ εὑρίσκηται συνήθως ἀπησχολημένος εἰς ἐργασίαν ἐν τῷ ἐπιπέδῳ περιστροφῆς τοῦ σφονδύλου (βολάν), μύλου ἢ οἰουδήποτε ἄλλου μηχανήματος στρεφομένου μετὰ ταχύτητος.

Διὰ τοὺς ἰμάντας, τροχαλίας, σφονδύλους, ἰσχύουν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ κεφαλαίου τῶν κινητηρίων μηχανῶν καὶ τῆς μεταδόσεως κινήσεως.

Ἀνοίγματα πληρώσεως ἢ ἐκκνωσεως μηχανῶν εἰς ἄτινα ἢ χρησιμοποιοῦνται τῶν χειρῶν παρουσιάζει κινδύνους ἀπὸ περὰ, κοχλίας, κύλινδρους κλπ. δέον νὰ ἐξασφαλίζωνται διὰ χροανῶν, προφυλακτικῶν ἐσχαρῶν, καλυμμάτων, συνδεδεμένων μετὰ τοῦ διακόπτου τῆς κινήσεως, ὥστε κατὰ τὴν λειτουργίαν ν' ἀποκλείεται ἐπαφὴ τῶν χειρῶν μετὰ τῶν ἐπικινδύνων στοιχείων.

Ἄρθρον 78.

Εἰς ὑψηλὸν μέρος κείμεναι βαλίδες

Ἡ χρησιμοποίησις βαλίδων, στροφιγγῶν κλπ. ὑψηλὰ κειμένων καὶ χρησιμοποιουμένων συχνάκις, δέον νὰ γίνηται ἀκινδύνως διὰ κλιμάκων ἢ ἐξεδρῶν ἢ νὰ χρησιμοποιῶνται ἐκ τῶν κάτω διὰ καταλλήλου συστήματος.

Ἄρθρον 79.

Ἐψηλὰ κείμενα ἀνοίγματα πληρώσεως εἰς συσκευαί.

Δοχεῖα ἐκχυλίσεως καὶ παρόμοια δοχεῖα καὶ συσκευαὶ αἵτινες ἔχουσιν ἀνοίγματα πληρώσεως κείμενα εἰς ὑψηλὸν μέρος δέον νὰ ἐφοδιάζωνται μὲ κατάλληλον κλίμακα ὡς καὶ μὲ μεσόδωμ φέρον κινγκλίδας.

Ἄρθρον 80.

Κάλυψις θερμῶν ἐπιφανειῶν.

Σωλῆνες μεταφέροντες ἢ περιέχοντες ἀτμὸν, θερμὰ ἀέρια, καθὼς καὶ ἐν γένει πᾶσαι αἱ συσκευαὶ αἱ εὑρισκόμεναι εἰς θερμοκρασίαν ἄνω τῶν 60ο ἰσχύῳ μηχανικῆς ἢ χημικῆς ἐνεργείας καὶ ἐφ' ὅσον οἱ ἐργάται δυνατόν νὰ ἔλθωσιν ἀκουσίως εἰς ἐπαφὴν μετ' αὐτῶν, δέον νὰ φέρωσι μονωτικὴν ἐπέκδοσιν ἢ νὰ εἶναι κεκλεισμένοι ἐντὸς περιβλημάτων εὑρισκομένων εἰς σχετικὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θερμῆς ἐπιφανείας.

Ἄρθρον 81.

Ἐψηλὰ κείμενα δοχεῖα μὲ ζέοντα καυστικὰ ὑγρά.

Τὰ ὑπεράνω θέσεως κυκλοφορίας ἢ ἐργασίας κείμενα δοχεῖα μὲ καυστικὰ ἢ ζέοντα ὑγρά, ἐφοδιάζονται μὲ σωλῆνα ὑπερεκχειλίσεως ἢ κατασκευάζεται ἢ βᾶσις τῶν δοχείων ἐξέχουσα καὶ κοίτη, οὕτως ὥστε τὸ ὑπερεκχειλίζον ὑγρὸν συλλεγόμενον, νὰ διοχετεύηται ἀλλαχοῦ, καὶ νὰ ἀποκλείηται οὕτω πᾶς κίνδυνος τοῦ ἐργαζομένου προσωπικοῦ.

Ἄρθρον 82.

Ἄνάρτησις ἀντιβάρων.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀνάρτησις ἀντιβάρων χωρὶς νὰ τοποθετηθῆ κάτωθεν αὐτῶν μεταλλικὸν πλέγμα ἐνδεδειγμένης ἀντοχῆς πρὸς συγκράτησιν τούτων ἐν περιπτώσει θραύσεως τοῦ σχοινίου ἀναρτήσεως.

Ἄρθρον 83.

Λίπανσις, καθαρισμός.

Ἐπιβάρωσις καὶ λίπανσις, ἀπομάκρυνσις τῶν προσκολληθεισῶν ὑλῶν δύναται νὰ διενεργηθῆ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας, μόνον ἐφ' ὅσον δέν ὑφίσταται κίνδυνος τις διὰ τὴν ἀκεραιότητα τοῦ ἐργάτου.

Ἀπομάκρυνσις τῶν ἐπὶ τῶν κύλινδρων, θραυστήρων κλπ. προσκολληθέντων ὑλῶν, ἥτις ἀπαιτεῖ χρησιμοποίησιν τῆς χειρῶς, δέον νὰ γίνηται μόνον ὅταν οὗτοι εὑρίσκονται ἐν στάσει.

Ἀπαγορεύεται ὁ καθαρισμὸς τῶν μηχανῶν ἐφ' ὅσον αὐταὶ εὑρίσκονται ἐν κινήσει.

Ἄρθρον 84.

Μηχαναὶ ψαλίδες.

Αἱ μηχανικαὶ ψαλίδες δέον καθ' ὅλον τὸ μήκος αὐτῶν νὰ εἶναι ἐφοδιασμένα διὰ προφυλακτικῶν.

Ἐπίσης ὁ μοχλὸς τῆς μαχαίρας δέον νὰ ἐξασφαλίζηται ἀπὸ αἰφνιδίαν μετακίνησιν.

Ἄρθρον 85.

Τῶν κυκλικῶν ψαλίδων δέον νὰ προφυλάσσεται τὸ μέρος τῆς προσαγωγῆς τοῦ ἄνω κύλινδρου κατὰ τρόπον μὴ παρακλύοντα τὴν εἴσοδον τῶν πρὸς τομὴν τεμαχίων ἀλλὰ ἀποκλείοντα τὴν εἴσοδον τῶν δακτύλων.

Ἄρθρον 86.

Πιεστήρες (πρέσσαι).

Εἰς τοὺς πιεστήρας καὶ τὰ τούτοις ὅμοια μηχανήματα τοποθετοῦνται συστήματα προφυλάσσοντα ἀποτελεσματικῶς τὰς χεῖρας. Ὁμοιωθῶνται δὲ ὡς τοιαῦτα :

α') Οἱ αὐτόματοι προσαγωγεῖς τοῦ ἐπεξεργαζομένου ὑλικοῦ.

β') Ἡ μικρὰ διαδρομὴ τοῦ πιεστρου ὥστε νὰ μὴ δύναται οἱ δάκτυλοι νὰ εἰσχωρήσωσι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ κατεργαζομένου ἀντικειμένου.

γ') Ἡ κάλυψις τοῦ τέμνοντος ὄργανου.

δ') Ἡ τοποθέτησις προφυλακτικοῦ ἀναβολέως ἢ κηκλι-
δώματος.

ε') Ἡ ἐφαρμογὴ συστήματος ἀπωθήσεως τῶν δακτύλων
ἅμα τῇ καθόδῳ τοῦ πιέστρου.

στ') Ἡ χρησιμοποίησις ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν πρὸς λει-
τούργειαν τῆς μηχανῆς.

Οἱ δι' ἐκκέντρον πισστήρας πρέπει νὰ φέρωσι διατάξιν
ἐξασφαλίζουσαν ἀπὸ ἀφινιδίαν καθόδον τοῦ πισστήρος.

Εἰς τοὺς πιστήρας, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ συμπίεσις γίνεται
τῇ βοήθειᾳ μοχλοῦ φέροντος σφαίρας εἰς τὰ ἄκρα, ἢ τροχῶν
τῶν σφαιρῶν προφυλάσσεται πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐργάτου
ἢ τῶν διερχομένων.

Αἱ προφυλακτικαὶ διατάξεις δύνανται νὰ παραλειφθῶσιν ἐν
ἡ περιπτώσει αἱ σφαῖραι διαγράφουσι στροφὴν μικροτέραν
τῶν 90 μοίρων.

Οἱ διὰ τοῦ ποδὸς λειτουργοῦντες δέον νὰ ἀποφεύγωνται κατὰ
τὸ δυνατόν, ἐφ' ὅσον ὅμως χρησιμοποιοῦνται δέον νὰ λαμβά-
νωνται μέτρα ἀποκλείοντα τὴν σύνθλιψιν τοῦ ποδὸς ἐν περιπτώ-
σει εἰσόδου αὐτοῦ κάτωθεν τοῦ ποδοπλήκτρου.

* Ἄρθρον 87.

Δράπανα.

Εἰς τὰ παντὸς εἶδους δράπανα δέον οἱ ὀδοντωτοὶ τροχοὶ
νὰ περιβάλλωνται διὰ προφυλακτικοῦ καλύμματος.

Οἱ κοχλῖαι δ' ἀ τὴν στερέωσιν τῶν ἐδράνων δὲν πρέπει νὰ
ἐξέχωσι.

Πρὸς τοῦτο καλύπτονται ἢ βυθίζονται (χωνευτοὶ) ἐντὸς
τοῦ δακτυλίου προσηλώσεως. Εἰς ποδοκίνητα δράπανα, μετα-
ξὺ τοῦ ποδοπλήκτρου καὶ τοῦ δαπέδου πρέπει νὰ ὑπάρχη γῶρος
ἐπαρκῆς πρὸς ἀποφυγὴν συνθλίψεως τοῦ ποδὸς τοῦ ἐργάτου.

* Ἄρθρον 88.

Τόρνοι.

Οἱ ὀδοντωτοὶ τροχοὶ τῶν τόνων πρέπει νὰ καλύπτονται.
Οἱ κοχλῖαι προσηλώσεως τῶν κατεργαζομένων ἀντικειμένων
πρέπει νὰ μὴ ἐξέχωσι. Πρὸς τοῦτο καλύπτονται ἢ βυθίζονται
(χωνευτοὶ) ἐντὸς τοῦ σώματος τοῦ μηχανικοῦ ἐργαλείου.

Εἰς τοὺς τόνους αὐτομάτου λειτουργίας πρέπει νὰ λαμ-
βάνωνται μέτρα ἀποκλείοντα τὸν τραυματισμὸν τοῦ ἐργάτου
ὑπὸ τῶν περιστρεφόμενων κοχλίων.

Οὗτοι καλύπτονται κατὰ τὸ δυνατόν διὰ προφυλακτικῶν
δακτυλίων.

* Ἄρθρον 89.

Σφύραι.

1) Αἱ διὰ πτώσεως σφύραι ἐφοδιάζονται δι' ἰσχυρῶν καὶ
ἀρκούντως ὕψηλῶν προφυλακτικῶν τοιχωμάτων, ὥστε νὰ
ἐξασφαλίζηται ἡ συγκράτησις τῶν ἐκτινασσομένων ὑλικῶν.

2) Πρὸ τῆς ἐλευθερώσεως τοῦ πίπτοντος βάρους τὰ πλησίον
αὐτῶν εὐρισκόμενα πρόσωπα εἰδοποιοῦνται. Πάντες οἱ εἰς τὴν
σφύραν ἀπασχολούμενοι δέον νὰ εὐρίσκωνται ὀπισθεν τῶν προ-
φυλακτικῶν τοιχωμάτων.

3) Οὐδεμία ἐργασία γίνεται κάτωθεν τῆς σφύρας ἐφ' ὅσον
τὸ ἀπελευθεροῦν αὐτὴν σύστημα δὲν εἶναι ἀσφαλῶς προ-
σηρμοσμένον.

4) Σχοινία, ἀλύσεις καὶ συστήματα συγκρατήσεως τῆς
σφύρας δέον συγχόνις νὰ ἐξετάζωνται.

* Ἄρθρον 90.

Δίσκοι λειάνσεως.

Οἱ δίσκοι λειάνσεως προσαρμύζονται ἐπὶ τοῦ ἔξωτος μέρους
δίσκων προσηλώσεως καὶ σφινκτηρῶν, οἱ ὅποιοι στερεοῦνται
ἐπὶ τοῦ ἄξονος.

Μεταξὺ τῶν δίσκων προσηλώσεως καὶ τοῦ λίθου δέον νὰ
παρεμβάλλωνται ἐλαστικοὶ δίσκοι (χαρτόνια, ἐλαστικὸν κόμμι,
πίλημα).

Οἱ δίσκοι λειάνσεως περιβάλλονται διὰ σταθερᾶς ἢ ρυθμι-
ζομένης καλύπτρας ἐξ ἀνθεκτικῆς ὕλης. Δὲν ἐπιβάλλεται ἡ
καλύπτρα εἰς τοὺς κωνικοὺς δίσκους, ὅν τὰ τυχὸν θραύσματα
συγκρατοῦνται ὑπὸ τῶν πλευρικῶν δίσκων προσαρμογῆς.

Ἐύλησις λειαντικοὶ δίσκοι ὀφείλουσι νὰ ἀποτελῶνται ἐκ
πλλῶν συγκολλημένων δίσκων ἐνισχυομένων κατὰ διαστή-
ματα διὰ παρεμβολῆς.

Ἐφ' ὅσον λειαινόνται τεμάχια ἐν ξηρῷ δέον ὅπως διὰ κα-
ταλλήλων συστημάτων ἀπορροφᾶται ἡ κόνις ἅμα τῇ γενέ-
σει τῆς.

* Ἄρθρον 91.

Σμυριδοτροχοὶ.

Οἱ ἀπλοὶ δίσκοι τροχισμοῦ ἢ σμυριδοτροχοί, τῶν ὁποίων ἡ
περιφερειακὴ ταχύτης ὑπερβαίνει τὰ 4 μέτρα ἀνὰ δευτερό-
λεπτον, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προσαρμύωνται ἐπὶ τῶν ἄξόνων
διὰ σφηνῶν. Πρὸς στερέωσιν τοῦ τροχοῦ θὰ χρησιμοποιῶν-
ται δίσκοι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, ἐφ' ὅν προσηλωθεῖται
ὁ τροχὸς διὰ κοχλίων.

Μεταξὺ τῶν δίσκων προσηλώσεως καὶ τοῦ λίθου δέον νὰ
παρεμβάλλωνται ἐλαστικοὶ δίσκοι (ἐλαστικὸν κόμμι κλπ.).

Τὸ πρὸ τῶν δίσκων κρᾶσπεδον ἐφ' οὗ στηρίζεται τὸ πρὸς
κατεργασίαν τεμάχιον δέον νὰ τοποθετῆται πλησιέστατα πρὸς
τὴν περιφέρειαν τοῦ δίσκου.

Ἡ προστριβομένη ἐπιφάνεια τοῦ δίσκου δέον νὰ εἶναι κωνο-
νικὴ καὶ ἡ κυκλικὴ κίνησις αὐτοῦ νὰ εἶναι τελεία.

Δίσκοι τροχισμοῦ καὶ σμυριδοτροχοὶ δέον νὰ εἶναι κεκαλυμ-
μένοι δι' ἀνθεκτικῆς σταθερᾶς ἢ ρυθμιζομένης καλύπτρας
(οὐχὶ ἐκ χυτοσιδήρου) πρὸς προστασίαν τοῦ ἐργάτου ἀπὸ ἐκ-
τοξεύσεως θραυσσόμενων μικρῶν τεμαχίων τοῦ σμυριδοτροχοῦ.

Διὰ τοὺς δίσκους τροχισμοῦ ἐπιτρέπεται ὡς περιφερειακὴ
ταχύτης 12,5μ. κατὰ δευτερόλεπτον, διὰ δὲ τοὺς σμυριδο-
τροχοὺς 25μ.

Ἐὰν δι' εἰδικὰς ἐργασίας ἀπαιτῆται μεγαλύτερα ταχύτης,
τότε οἱ λίθοι καὶ οἱ σμυριδοτροχοὶ πρὸ τῆς χρησιμοποίησεως
τῶν δέον νὰ τεθοῦν εἰς δοκιμαστικὴν ταχύτητα κατὰ 200)ο
ἀνωτέραν τῆς χρησιμοποιηθησομένης.

Ἐφ' ὅσον κατεργάζονται τεμάχια ἐν ξηρῷ πρέπει ἡ παρα-
τιμένη κόνις νὰ ἀπορροφᾶται ἅμα τῇ γενέσει τῆς διὰ καταλλή-
λων συστημάτων.

* Ἄρθρον 92.

Πριονόδισκοι.

Εἰς τοὺς πριονόδισκοὺς οἱ ὀδόντες δέον νὰ προφυλάσσωνται
διὰ καλυμμάτων, προφυλακτικῶν δίσκων ἢ ἄλλων ἀναλόγων
προφυλακτικῶν συσκευῶν.

Τὸ ὑπὸ τὴν τράπεζαν ἤμισυ τοῦ δίσκου δέον νὰ προφυλάσ-
σῃται ἐπίσης καὶ ἐκ τῶν δύο πλευρῶν διὰ δίσκων οἵτινες νὰ
ὑπερβαίνουν τὴν στεφάνην τοῦ πριονόδίσκου.

Πέδησις τοῦ δίσκου διὰ πλευρικῆς πιέσεως ἐπ' αὐτοῦ διὰ
τῆς χειρὸς ἢ ξύλου τινὸς ἀπαγορεύεται.

* Ἄρθρον 93.

Οἱ πριονόδισκοι διὰ τῶν ὁπίων κόπτονται καὶ μακρὰ ξύλα
δέον νὰ ἐφοδιάζωνται διὰ διαχωριστικῆς σφηνῆς, τῆς ὁποίας
ἡ ἀίχμη νὰ πλησιάζη πρὸς τοὺς ὀδόντας τοῦ ὀπισθίου μέρους
τοῦ δίσκου. Ἡ σφὴν δέον νὰ εἶναι τοῦ αὐτοῦ ὕφους μὲ τὰ τε-
μνόμενα τεμάχια.

Ὅταν χρησιμοποιοῦνται πριονόδισκοι διὰ τὴν τομὴν μικρῶν
τεμαχίων ξύλων ἄτινα δὲν εἶναι εὐκόλιν νὰ κρατῶνται δέον
νὰ χρησιμοποιῶνται εἰδικαὶ λαβίδες, ὀλισθήρες κλπ.

* Ἄρθρον 94.

Αἱ παρεμμερεῖς πρὸς τοὺς πριονόδισκοὺς κυκλικαὶ μάχαιραι
πρὸς κοπὴν ἐλαστικοῦ κόμμεως, κεράτων κλπ. δέον νὰ προ-
φυλάσσωνται ὡς οἱ πριονόδισκοι.

*Άρθρον 95.

Πριονοκορδέλλαι

Εἰς τὰς πριονοκορδέλλας δέον οἱ ὀδόντες τοῦ πρίανος νὰ καλύπτονται κατὰ τρόπον ὥστε μόνον τὸ μέρος ὅπου θὰ κοπῆ νὰ παραμένῃ ἐλεύθερον.

Ἀμφότεροι οἱ δίσκοι (κάτω καὶ ἄνω) δέον νὰ καλύπτονται.

Ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν πριονιδίων κάτωθεν τῆς τραπέζης γίνεται μόνον ἐν καιρῷ στάσεως.

*Άρθρον 96.

Κοπτικαὶ Μηχαναὶ

Αἱ μάχαιραι τῶν μηχανῶν κοπῆς, χαράξεως ἢ γωνιασμοῦ τῶν χαρτονίων δέον νὰ προφυλάσσονται δι' ἀναβολέως.

Αἱ κοπτικαὶ δι' ἄχυρὸν κλπ. δέον νὰ φέρουσι προφυλάξεις ἀποκλειούσας τὴν σύλληψιν τῶν χειρῶν ὑπὸ τῶν κυλίνδρων προσαγωγῆς.

Αἱ μάχαιραι δέον νὰ καλύπτονται καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς τῆς ἐξόδου ὑλικῆς ἐφ' ὅσον δὲν θὰ προέκυπτε σημαντικὸν ἐμπόδιον εἰς τὴν λειτουργίαν αὐτῶν.

*Άρθρον 97.

Τριβεῖα.

Τριβεῖα μετὰ κατακορύφων τροχῶν καὶ μυλοπετρῶν τῶν ὁποίων τὰ χεῖλη τῆς λεκάνης εὐρίσκονται χαμηλότερον τῶν 90 ἐκατ. ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, ἐκτὸς τῶν τριβεῖων πυριτιδος καὶ νιτρογλυκερίνης, ὀφείλουσι νὰ περιβάλλωνται εἰς ἐπαρκῆς ὕψος διὰ κιγκλιδώματος.

*Άρθρον 98.

Ἰγδία.

Εἰς τὰ ἰγδία δέον ὅπως προφυλάσσεται ἡ σφαῖρα καὶ ὁ μοχλὸς αὐτῶν καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν.

*Άρθρον 99.

Θραυστήρες καὶ μεταφορεῖς.

Δέον νὰ προφυλάσσονται διὰ κιγκλιδώματων ἢ δι' ἐσχαρῶν τὰ ἀνοίγματα πληρώσεως τῶν θραυστήρων, τριβεῖων, μεταφορικῶν κάδων, μεταφορικῶν κοχλιῶν, μηχανῶν ξάνσεως, τριβεῖων διὰ σφυρῶν κλπ.

*Άρθρον 100.

Οἱ μετὰ κάδων μεταφορεῖς ὡς καὶ πᾶσαι αἱ συσκευαὶ μεταφορᾶς ἢ ἀνωψώσεως ὑλικῶν δέον νὰ προφυλάσσονται καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατὸν νὰ ἔλθῃ τὸ προσωπικὸν εἰς τυχαίαν ἐπαφήν μετὰ ἐπικίνδυνα αὐτῶν τμήματα.

*Άρθρον 101.

Οἱ μεταφορικοὶ κοχλῖαι ἐφ' ὅσον λειτουργοῦσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ εἶναι προστοι εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐργατῶν δέον νὰ καλύπτονται.

*Άρθρον 102.

Ἀνεμιστήρες καὶ ἐξέριστήρες.

Οἱ ἀνεμιστήρες διὰ πτερυγίων καὶ οἱ ἐξέριστήρες δέον νὰ προφυλάσσονται διὰ συρματίνου δικτύου ἢ ἐσχάρας κατὰ τρόπον ἀποκλείοντα τὸν τραυματισμὸν τοῦ ἐργάτου ἀπὸ τῶν πτερυγίων.

*Άρθρον 103.

Κύλινδροι.

Κύλινδροι εἰς τοὺς ὁποίους ἢ ἕλλη προσάγεται ἀπ' εὐθείας διὰ τῶν χειρῶν δέον νὰ εἶναι ἐφοδιασμένοι μετὰ προφυλακτικὰς διατάξεις ἢ νὰ εἶναι διαρρυθμισμένοι κατὰ τρόπον καθιστῶντο ἀδύνατον τὸν τραυματισμὸν τῶν χειρῶν. Πρὸς τοῦτο δέον νὰ διατίθενται κατάλληλα ἐργαλεῖα διὰ τοὺς ἐργάτας τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τοὺς κύλινδρους.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν διὰ τῶν προφυλακτικῶν διατάξεων δὲν ἀπομακρύνεται ὁ κίνδυνος, οἱ κύλινδροι δέον νὰ εἶναι

ἐφοδιασμένοι διὰ συστήματος στιγμιαίου διακόπτου ἢ πέδης τοθεμένης ἐν λειτουργίᾳ ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ἐργάτου. Τὰ συστήματα ταῦτα δέον νὰ δοκιμάζωνται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἕνα βεβαιούται ἡ καλὴ λειτουργία αὐτῶν.

Κύλινδροι θραυματισμοῦ ἢ ἀναμίξεως δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀποτελεσματικῶς προφυλαγμένοι, ἐφ' ὅσον τὸ ἀνώτερον μέρος αὐτῶν εὐρίσκεται εἰς ὕψος 1.20 μ. ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ ἐργάτου ἢ ἐφ' ὅσον τοποθετηθῆ ἢ φράγμα ἐμπροσθὰ τῶν κυλίνδρων, ὅπου νὰ χρησιμεύῃ ἀφ' ἑνὸς πρὸς στήριξιν τοῦ στήθους τοῦ ἐργάτου ἀφ' ἑτέρου νὰ κρατῆ αὐτὸν εἰς τοιαύτην ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν κυλίνδρων, ὥστε ἢ διὰ τῶν χειρῶν ἐπαρῆ τῶν ἐπικινδύνων θέσεων νὰ εἶναι ἀδύνατος κατὰ τὸν συνήθη τρόπον ἐργασίας.

*Άρθρον 104.

Εἰς τοὺς κύλινδρους οὐδεμίαν ἐργασία γίνεται ἀπ' εὐθείας διὰ τῶν χειρῶν ἐπὶ τοῦ σημείου ἐπαφῆς τῶν δύο κυλίνδρων. Στερεῶς προσκεκολλημένα ὑλικά εἶτε ξένα σώματα ἐπιτρέπεται νὰ ἀφαιρῶνται διὰ τῶν χειρῶν μόνον ὅταν σταματήσουν τελείως οἱ κύλινδροι.

Ὅπου γίνεται ἐμπλοκὴ ὑλικῶν πρέπει νὰ ἀπομακρύνονται μόνον δι' εἰδικῶν ἐργαλείου.

Ὅταν ὁ καθαρισμὸς εἶναι ἐπιβεβλημένος κατὰ τὴν ὄραν τῆς λειτουργίας τῆς μηχανῆς, ἐπιτρέπεται οὗτος, ἀλλὰ μόνον πρὸς τὸ μέρος τῆς ἐξόδου τοῦ ὑλικῆς.

Ἡ πέδησις τῶν κυλίνδρων, ὅτινες εἶναι ἐφοδιασμένοι διὰ συστήματος στιγμιαίας πεδήσεως κατὰ τὴν ὄραν τῆς ἐργασίας εἶτε κατὰ τὸ τέλος αὐτῆς, δέον νὰ γίνηται πάντοτε μέσῳ τοῦ συστήματος τούτου.

Εἰς τοὺς κύλινδρους κατασκευῆς σωλῆνων δέον νὰ προσαρμοσθῶσι προφυλακτικὰ ἐλάσματα ἐναντίον τῆς ἐκτοξεύσεως τῶν σκωριῶν.

Εἰς τοὺς κύλινδρους ἐλάσεως σύρματος δέον ὅπως πρὸ τῶν πρώτων κυλίνδρων καὶ μετὰ τοὺς τελευταίους ὡς καὶ ὀπισθεν τῆς τελευταίας ὀπῆς καὶ τοῦ τελευταίου πηνίου προσαρμοσθῆ εἰς κατάλληλον θέσιν προφυλακτικὴ πλάξ, ἥτις θὰ ἐμποδίσῃ τὰ ἐκσπενδονιζόμενα τμήματα νὰ προσδύλουν τοὺς ἐργαζομένους.

Τὸ σύρμα δέον νὰ ἐλίττειται τοιοῦτοτρόπως ὥστε ὁ σχηματισμὸς κόμβων ἐπὶ τοῦ συστήματος ν' ἀποφεύγηται.

*Άρθρον 105.

Ἀναμικτικαὶ συσκευαὶ

Αἱ ἀναμικτικαὶ μηχαναὶ δέον νὰ ἐφοδιάζωνται διὰ προφυλακτικῶν καλύμματος ὅπου τηρεῖται κλειστὸν καθ' ὃν χρόνον περιστρέφονται τὰ πτερύγια.

Τὸ κάλυμμα τοῦτο εἰς τὰς νέας μηχανὰς δέον νὰ ρυθμίζηται οὕτως ὥστε νὰ ἀνοίγηται μόνον ὅταν ἡ μηχανὴ εἶναι ἐν στάσει, νὰ τίθεται δὲ αὐτὴ ἐν λειτουργίᾳ ἀφοῦ κλεισθῆ τοῦτο.

Τὸ προφυλακτικὸν κάλυμμα κατασκευάζεται κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ ἀνοίγηται εὐχερῶς κατὰ τὴν ἀναστροφὴν τοῦ δοχείου πρὸς ἐκκένωσιν τοῦ περιεχομένου.

*Άρθρον 106.

Φυγοκεντρικὰ στυπτήρια.

Εἰς τὰ φυγοκεντρικὰ στυπτήρια δέον ἢ ἐπιτρεπομένη φόρτωσις καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στροφῶν νὰ σημειοῦται ἐμφανῶς.

Φυγοκεντρικὰ στυπτήρια μετ' ἴδιον κινητήρα ἐξαιρέσει τῶν ηλεκτροκινητῶν δέον νὰ ἐφοδιάζωνται διὰ συστήματος δεικνύοντος τὴν ὑπέρβασιν τοῦ μεγίστου ἐπιτρεπομένου ἀριθμοῦ στροφῶν (κάδων, στροφόμετρον κλπ.). Εἰς τὰ στροφόμετρα σημειοῦται ἐμφανῶς ὁ ἐπιτρεπόμενος ἀριθμὸς στροφῶν. Τὰ φυγοκεντρικὰ στυπτήρια δέον νὰ ἐφοδιάζωνται μετὰ κάλυμμα προφυλακτικόν. Τὸ κάλυμμα τοῦτο εἰς τὰ νέα κεντροφυγικὰ στυπτήρια καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν εἰς τὰ ἤδη υπάρχοντα δέον νὰ ρυθμίζηται κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἀνοίγηται μόνον κατὰ τὴν στάσιν καὶ

νά τίθεται εις λειτουργίαν ή μηχανή μόνον άφού κλεισθή τοῦτο.

Έκαστον φυγοκεντρικόν στυπτήριον δέον νά εφοδιαζήται διά πέδησις, λαμβανομένων μέτρων άποφυγής τυχόν αναφλέξεως εύφλεκτων υλικών ή άερίων κατά τήν χρησιμοποίησιν ταύτης.

Έάν δέν υπάρχουν διατάξεις πέδησεως (ιδίως εις έγκαταστάσεις όπου υπάρχει κίνδυνος πυρκαϊγής) δέον νά άφίεται τό τύμπανον νά σταματά μόνον του.

Ο έξωτερικός μανθός των έγκατασταθσομένων κεντροφύγων, πρέπει νά άποτελήται έξ υλικού άνθεκτικού (έλατός σιδήρος, χαλκός, χάλυψ) ούτως ώστε έν περιπτώσει θραύσεως του έσωτερικού καλάθου νά άντιτάσση έπαρκή άντίστασιν.

Είς τά ήδη λειτουργούντα φυγοκεντρικά στυπτήρια μετά έξωτερικού μανθού εκ χυτοσιδήρου, συνιστάται ή ένίσχυσις τούτων διά θακτυλίων έξ έλατού σιδήρου.

Τά φυγοκεντρικά στυπτήρια δέον άπαξ τούλάχιστον κατ' έτος νά έπιθεωρώνται παρ' ειδικού έντεταλμένου προσώπου, όπερ δέον νά έξετάξη τήν κατάστασιν των έδράνων και στροφών, ώς και τάς έπερχόμενας εις τό τύμπανον του φυγοκεντρικού στυπτηρίου άλλοιώσεις, τάς δυναμένας νά εκθέσωσιν εις κίνδυνον τήν περαιτέρω λειτουργίαν του μηχανήματος.

Η έξέτασις αύτη δέον νά αναγράφεται εις ειδικόν βιβλίον (ήμερολόγιον), όπερ νά έπιδεικνύεται εις τόν ένεργούντα έπιθεωρήσιν Έπιθεωρητήν ή Έπόπτην Έργασίας.

Επίσης λαμβάνεται μέριμνα διά τήν εκλογήν του καταλλήλου προσώπου, εις ό θά ανατίθεται ή έπιτήρησις των φυγοκεντρικών στυπτηρίων, ίνα μή υπερβαίνωσι ταύτα τήν μεγίστην έπιτρεπομένην ταχύτητα.

Η ύλη εις τόν καλάθον δέον νά κατανέμηται όμοιόμορφως, πριν ούτος τεθῆ εις κίνησιν. Κατά τήν λειτουργίαν των φυγοκεντρικών στυπτηρίων δέον νά άποφεύγεται ή έντός του καλάθου είσαγωγή οίονδήποτε άντικειμένου ή άλλη έντός αυτού επέμβασις. Η πέδησις των φυγοκεντρικών στυπτηρίων δέον νά διενεργήται μόνον μέσω τῆς τροχοπέδης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Άνυψωτικά μηχανήματα.

*Άρθρον 107.

Γενικά άσφαλιστικά διατάξεις.

Βαροϋλλα, μικροί άνελυστήρες, γερανοί, κρίκοι και λοιπά άνυψωτικά μηχαναί, υπόκεινται εις τούς κανονισμούς των μηχανών κατεργασίας. Εκτός αύτων, διά τάς άνυψωτικάς ταύτας μηχανάς ίσχύουσιν αί κάτωθι διατάξεις.

*Άρθρον 108.

Πίναξ όριου φορτίσεως.

Έκάστη άνυψωτική μηχανή και πάσα συσκευή άνυψώσεως δέον άπαραιτήτως νά φέρη εις έμφανές μέρος πίνακα έμφανόμενον τό άνώτατον όριον φορτίσεως.

*Άρθρον 109.

Πέδη.

Άπασαι αί άνυψωτικά μηχαναί δέον νά φέρουν διατάξεις πέδησεως τοιαύτας, ώστε νά έπιτυγχάνεται καθ' οίανδήποτε στιγμήν ή κράτησις του φορτίου καθ' όλας τάς δυνατάς θέσεις.

*Άρθρον 110.

Προφύλαξις μεσοδωμάτων και γερανών.

Πρό εκάστης θύρας πρέπει νά υπάρχει κινητόν προφυλακτικόν κιγκλιδίωμα. Πάντα τά μεσοδωμάτα άτινα χρησιμεύουσι προς έξυπηρέτησιν των άνυψωτικών μηχανών δέον νά είναι πλήρη και άσφαλώς προφυλαγμένα διά των ένδεξιμένων κιγκλιδωμάτων, ύψους τούλάχιστον 1 μ. και τά όποια κατασκευάζονται κατά τρόπον άποκλείοντα τήν διά μέσου αυτού πτώσιν των έργατών.

*Άρθρον 111.

Φωτισμός.

Τό πεδίον έφ' ου εκτελούνται έργασίαι δι' άνυψωτικών μηχανών δέον νά φωτίζεται αναλόγως των τοπικών συνθηκών.

α) Έν υπαίθρῳ κατά τήν διάρκειαν τῆς ήμέρας και ιδίως των θερινών έποχών νά λαμβάνονται μέτρα όπως μή εκτοφλούται ό όδηγός εκ των άμέσως προσπιπτουσών επ' αυτού ήλικιών άκτινών.

β) Έν περιπτώσει καθ' ήν ό φωτισμός τῆς ήμέρας είναι άνεπαρκής δέον όπως ούτος ένισχυθή διά τεχνητού τοιούτου.

γ) Κατά τάς νυκτερινάς ώρας δέον όπως ό τεχνητός φωτισμός είναι έπαρκής, όμοιόμορφος και σταθερός, ή δε δρασις του όδηγού νά μή παρεμποδίζεται εκ κακής τοποθετήσεως των διαφόρων λαμπτήρων.

*Άρθρον 112.

Προφύλαξις όδηγού.

Αί άνυψωτικά μηχαναί αίτινες κινούνται διά κινητήρων άτμού ή έσωτερικής καύσεως, δέον νά έχωσι τοιοιούτοτρόπως διατεταγμένην τήν εξάτμισίν των, ώστε νά μή δυσχεραίνηται ή όρατότης του πεδίου θράσεως εκ των άτμών και ή έν γένει εκτέλεσις έργασίας εκ τῆς πνιγηρότητος των άπελευθερωμένων άερίων.

*Άρθρον 113.

Άνηρημένα βάρη.

Ούδέν φορτίον έπιτρέπεται νά μένη αιώρούμενον εις οίανδήποτε άνυψωτικήν μηχανήν ή συσκευήν, έφ' όσον επί του μηχανήματος δέν εύρίσκεται τό άρμόδιον πρόσωπον.

*Άρθρον 114.

Προφύλαξις των κάτωθεν τῆς άνυψωτικής μηχανῆς έργαζομένων.

Η υπερπλήρωσις των καλάθων ή λεβήτων εκφορτώσεως άπαγορεύεται.

Δέον νά λαμβάνωνται προφύλαξις όπως άποφεύγονται οι κίνδυνοι τραυματισμού των έργατών εκ πτώσεως των άναυρομένων υλικών, λίθων, χωμάτων κλπ.

α') Διά τῆς άπομακρύνσεως των έργατών κάτωθεν του άνασυρομένου φορτίου.

β') Διά τῆς καταλλήλου άναρτήσεως των έν λόγω καλάθων ή λεβήτων εις τρόπον ώστε τό επίπεδον των χειλέων τούτων νά είναι άπολύτως όριζόντιον.

γ') Διά τῆς λήψεως μέτρων κατά τήν άπογείωσιν του φορτίου, όπως μή πάλληται τούτο έπικινδύνως.

Έφ' όσον δε τό φορτίον είναι βαρύν και έπίμηκες, σιδηροδακοί κλπ. δέον όπως τούτο προσδένηται διά σχοινίου όδηγού (γκάι) ούτως ώστε διά συγκρατήσεως υπό του έντεταλμένου έργάτου νά άποφεύγεται ή ταλάντευσις αυτού.

δ') Διά τῆς όμαλῆς εκκινήσεως και κανονικής έπιταχύνσεως τῆς άνυψωτικής μηχανῆς.

*Άρθρον 115.

Δοκιμασία.

Όλαι αί άνυψωτικά μηχαναί δέον άπαξ του έτους νά ύφίστανται δοκιμήν άντοχής με φορτίον 1) 4 μεγαλύτερον του έπιτρεπομένου.

Άνυψωτικά μηχαναί, ως π. χ. γερανοί εις μηχανοστάσια, ρίτινες μόνον προς τόν σκοπόν συνθέσεως (μανταρίσματος) χρησιμοποιούνται, άπαλλάσσονται τῆς κανονικής δοκιμασίας, δέον όμως νά έξετάζωνται όλα τά μέρη αύτων πρό τῆς εκάστοτε χρησιμοποίησεως.

Αί δοκιμαί δέον νά διενεργώνται υπό έμπείρων ειδικών προσώπων. Η ήμερομηνία και τό αποτέλεσμα τῆς έξετάσεως δέον νά καταχωρήται εις ειδικόν βιβλίον (ήμερολόγιον).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Μεταφορικά μέσα εντός εργοστασίων.

Ἐκτός τῶν εἰδικῶν περὶ μεταφορικῶν μέσων διατάξεων ἰσχύουσι καὶ αἱ ἐπόμενα :

*Ἄρθρον 116.

Ὁ δ ἡ γ ο ι.

Ὡς ὀδηγοὶ μεταφορικῶν μέσων τοποθετοῦνται ἐξηρησμένοι καὶ νοήμονες ἐργάται, δυνάμενοι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότη, νὰ ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην.

*Ἄρθρον 117.

Καθήκοντα ὀδηγῶν.

Δέον νὰ ἀπαγορευθῆται εἰς τοὺς ὀδηγοὺς καὶ λοιποὺς ἐργάτας τοῦ εργοστασίου :

α') Νὰ παραμένωσιν ἢ νὰ διαβαίνωσι διὰ τῶν γραμμῶν, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι τοῦτο ἀπαραίτητον.

β') Νὰ διαβαίνωσι τὰς γραμμάς ἔμπροσθεν ἢ μεταξὺ τῶν κινουμένων βαγονίων.

γ') Νὰ παραμένωσι κάτωθεν τῶν βαγονίων καὶ νὰ διαβαίνωσι μεταξὺ δύο πλησίον ἀλλήλων βαγονίων, καθ' ὅν χρόνον ἕτερα μεταφορικά μέσα εὐρίσκονται ἐν κινήσει ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς.

δ) Νὰ ἐπιβιβάζωνται καὶ νὰ ἐποχοῦνται αὐτῶν ἀσκόπως, νὰ καθήνται καὶ νὰ ἴστανται ἐπὶ τῶν συγκρουστήρων, συνδέσμων καὶ τῶν πλευρῶν τῶν βαγονίων, καθὼς καὶ νὰ κρεμῶσι τοὺς πόδας ἐκ τῶν πλευρῶν τῶν βαγονίων.

ε) Νὰ ὠθῶσι, νὰ ἔλκωσι ἢ συγκρατῶσι τὰ βαγόνια ἐκ τῆς ἔμπροσθίας ἢ ὀπισθίας πλευρᾶς ἢ ἐκ τῶν συγκρουστήρων. (Κατὰ τὴν ὥθησιν ὀφείλουσι οἱ ἐργάται οἵτινες συνοδεύουσι τὰ βαγόνια νὰ κρατῶσι τοῦτο ἐκ τῶν πλευρῶν).

στ) Νὰ ὠθῶσι, νὰ ἔλκωσι ἢ νὰ κρατῶσι τὰ βαγόνια ἔχοντες ἐστραμμένα τὰ νῶτα πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς κινήσεως, ἐπίσης νὰ συγκρατῶσι τὰ κινούμενα βαγόνια δι' ἀντεροισμάτων.

ζ) Νὰ συνδέωσι ἢ νὰ ἀποσυνδέωσι τὰ βαγόνια ἐν κινήσει καθὼς καὶ νὰ ἀνέρχωνται ἢ νὰ κατέρχωνται οἱ ὀδηγοὶ τῶν μεταφορικῶν μέσων, ἐφόσον ἢ ταχύτης τῶν βαγονίων ὑπερβαίνει τὴν ταχύτητα τοῦ πεζοπόρου.

*Ἄρθρον 118.

Ἀπαγορεύεται ἡ ὥθησις τῶν βαγονίων πρὸς τὴν διεύθυνσιν ἀφράκτων ὁδῶν, χώρων ἐργασίας ἢ πρὸς ἄλλα βαγόνια ἅτινα ἴστανται πλησίον κινηθῶν, χώρων φορτώσεως κατελιγμένων ἢ καὶ ἐλευθέρων γραμμῶν.

*Ἄρθρον 119.

Μεταξὺ τῆς πλευρᾶς τῶν βαγονίων καὶ τῶν τοποθετούμενων ὁδῶν δέον νὰ ἀφίνηται ἐλεύθερος χώρος πλάτους τουλάχιστον 0.60 μ.

*Ἄρθρον 120.

Σήματα προειδοποιητικά.

Δέον νὰ λαμβάνωνται μέτρα ὥστε τὰ διακείμενα πρόσωπα μεταξὺ τῶν γραμμῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ εργοστασίου νὰ εἰδοποιῶνται διὰ συρίγγατος ἢ σήματος. Ἐπίσης κατὰ τὴν δίοδον τῶν καμπῶν αἵτινες δὲν εἶναι ὁραταὶ ἐξ ὁδῶν τῶν μερῶν οἱ συρμοὶ νὰ ὁδεύωσι βραδέως καὶ νὰ δίδωσι προειδοποιητικὰ σήματα τῆς προσεγγίσεώς των.

*Ἄρθρον 121.

Ἐν περιπτώσει ἐκτροχιασμοῦ τοῦ βαγονίου ἀπαγορεύεται ἢ ἐπαναφορά του πρὸ τῆς ἀποξέυξεως τοῦ σύροντος ἴππου ἢ πρὸ τῆς ἐντελοῦς στάσεως τοῦ κινήτηρος.

*Ἄρθρον 122.

Πέδησις μεταφορικῶν μέσων.

Πρὸς ἀποφυγὴν ἀπρόοπτου ἐκκινήσεως μεταφορικῶν μέσων δέον νὰ χρησιμοποιῶνται μόνον ἐνδεδειγμένα πρὸς τοῦτο μέτρα π. χ. τροχοπέδιλα, ξύλινα σφηνες.

Τὰ τροχοπέδιλα μετὰ τὴν χρῆσιν αὐτῶν δέον νὰ ἐπαναφῶνται εἰς καθωρισμένον τόπον πρὸς φύλαξιν.

Τὰ τροχοπέδιλα τῶν ὁπίων ἢ αἰχμητῆ ἐθραύσθη εἴτε ἔχει ἀμβλυθῆ δέον νὰ ἀχρηστεύωνται.

*Ἄρθρον 123.

Φόρτωσις τῶν μεταφορικῶν μέσων.

Ἡ φόρτωσις τῶν μεταφορικῶν μέσων δέον νὰ γίνηται κατὰ τὸν τρόπον ἐπιτρέποντα εἰς τὴν ὀδηγὸν νὰ βλέπη ἐλευθέρως πρὸς τὴν διεύθυνσιν κινήσεως τοῦ μεταφορικοῦ μέσου.

*Ἄρθρον 124.

Ἡ φόρτωσις δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀρχίσῃ πρὸ τῆς ἐντελοῦς στάσεως τοῦ βαγονίου καὶ τῆς ἐξαφαιλέσεως ἀπὸ πάσης ἀπροβλέπτου μετακινήσεως τούτου.

Ἐὰν γίνηται ἐκφόρτωσις περισσοτέρων συναδεμένων βαγονίων, δέον ὅπως ἢ ἀσφάλεια τοποθετεῖται εἰς τὸ τελευταῖον πρὸς ἐκφόρτωσιν βαγονίων.

*Ἄρθρον 125.

Ἐφ' ὅσον ὁ συρμὸς κινεῖται διὰ ζῶων, ἢ πρόσδεσις αὐτῶν δέον νὰ γίνηται μόνον ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν βαγονίων.

*Ἄρθρον 126.

Ἐναερίαι συρμοὶ (κρεμαστὰ βαγόνια).

Εἰς τὰ ἐναερίως κυκλοφοροῦντα βαγόνια ἢ ἄνοδος ἐπιτρέπεται μόνον διὰ τὸν ἐλεγχὸν τῶν καλωδίων. Οἱ ἀνερχόμενοι εἰς τὰ βαγόνια δέον νὰ προσδέωνται ἐπ' αὐτῶν καὶ νὰ εἰδοποιῶνται ὁ μηχανοδηγὸς περὶ τούτου.

Αἱ ἀσφάλεια ἀνατροπῆς δέον νὰ στερεοῦνται εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀπρόοπτος χαλάρωσις τούτων νὰ εἶναι ἀδύνατος.

Ἡ ἀντογῆ τῶν καλωδίων καὶ τῶν σχοινίων ἔλξεως δέον διακριτῶς νὰ ἐλέγχωνται. Ἐπίσης δέον ἢ ἐγκατάστασις κατ' ἔτος νὰ ἐλέγχεται καθ' ἕνα αὐτῆς τὰ μέρη καὶ νὰ ἐπισκευάζεται ἐν ἀνάγκῃ. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐλέγχου δέον νὰ γράφηται εἰς εἰδικὸν βιβλίον (ἡμερολόγιον).

*Ἄρθρον 127.

Δίοδοι κυκλοφορίας καὶ τόποι ἐργασίας προφυλάσσονται ἀπὸ τὸν τυχόντα κίνδυνον ὅστις ἤθελε προκληθῆ εἴτε ἐκ θραύσεως τοῦ σχοινίου εἴτε ἐκ πτώσεως μεταφερομένων ὕλικῶν ἢ τεμαχίων τῶν ἐναερίων μεταφορικῶν μέσων.

Εἰς τὰς καμπὰς δέον νὰ λαμβάνωνται τὰ ἀσφαλιστικὰ μέτρα. Εἰς κάθε θέσιν ἐκκινήσεως δέον νὰ ὑπάρχη ἐπιγραφή μὲ τὰ κάτωθι.

Προσοχῆ. Ἐκκίνησις.

Ἐπιτρέπομενον φορτίον χιλιόγραμμα.

Ἀπαγορεύεται ἢ μεταφορὰ προσώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Χῶροι μὲ κίνδυνον ἐκρήξεως πυρκαϊᾶς.

*Ἄρθρον 128.

Χῶροι μὲ κίνδυνον ἐκρήξεως.

Οἱ χῶροι ἐντὸς τῶν ὁπίων τοποθετοῦνται εὐφλεκτοὶ ἐν τῇ συνήθει θερμοκρασίᾳ πτητικῆ ὕλαι (αἰθέρ, διθειοῦχος ἀνθραξ καὶ ὁμοίως πτητικότητος ὑγρὰ) εἰς ποσότητα πλέον τῶν 15 χιλιογράμμων ἢ ἐντὸς τῶν ὁπίων εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ εἰσδύσωσιν αὐτοὶ, ἐκ γειτνιαζόντων τεμαχίων, εἰς ποσότητα ἐπικίνδυνον. φέρουσιν εἰς τὴν πρόσψιν αὐτῶν ἐπιγραφήν μὲ τὰς λέξεις. «Κίνδυνος πυρκαϊᾶς». Ἀπαγορεύεται τὸ κάπνισμα καὶ ἡ χρησιμοποίησις ἀκλύπτου φλογός ἢ πυρῆου».

Εἰς τοὺς χώρους τούτους δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχη οὐδεμία ἐστία πυρός.

Ἀπαγορεύεται ἢ ἐγκατάστασις ἠλεκτρομηχανῶν ἢ μηχανῆς ἐσωτερικῆς καύσεως καὶ ἢ καθ' οἷονδήποτε τρόπον παραγωγῆ σπινθήρων.

Τὰ δάπεδα τῶν χώρων τούτων δέον νὰ εἶναι στεγανὰ καὶ

αδιαπότιστα. Αι προηγούμενοι διατάξεις επεκτείνονται και εις τους γειτονικούς χώρους οΐτινες εν όλῳ ἢ εν μέρει εϋγονται εις συνάφειαν (θύραι, παράθυρα, ανοίγματα, όχητοί), πρὸς τὰ επικίνδυνα τμήματα τῆς ἐργασίας.

Τὰ δοχεῖα τὰ περιέχοντα πτητικὰ ὑγρά δέον νὰ κλειώνται κατὰ τὸν ἐνδεδειγμένον τρόπον, ὥστε ἐν περιπτώσει θερμάνσεως των καὶ ἰδίως ἐν περιπτώσει πυρκαϊᾶς οἱ παραγόμενοι ἀτμοὶ νὰ δύνανται νὰ ἐρθεύγῃσι καὶ ὅταν ἀκούη ἡ θερμοκρασία τοῦ περιεχομένου ὑγροῦ δὲν εἶναι πολὺ ὑψηλῆ.

* Ἀρθρον 129.

Ἐκχυλιστικαὶ συσκευαὶ

Εἰς τὰς συσκευὰς ἐκχυλίσεως λαμβάνεται πρόνοια ὅπως οἱ ἀπαγωγοὶ σωλήνες τῶν ἐκχυλιστηρίων ὀδηγῶσιν εἰς ἀνοικτὸν χώρον, ὥστε νὰ μὴν ἐμφανίζηται κίνδυνος ἀναφλέξεως τῶν ἐκχυλιζομένων ἀτμῶν.

* Ἀρθρον 130.

Ἀποθήκεις εὐκόλως ἀναφλεξιμῶν ὑγρῶν.

Μεγάλα ποσὰ εὐφλέκτων ὑλῶν, ἐφ' ὅσον δὲν προορίζονται πρὸς ἄμεσον χρησιμοποίησιν ἐντὸς τῶν τόπων ἐργασίας, δέον νὰ ἀποθηκεύωνται εἰς ἰδιαιτέρα ἀπομεμακρυσμένα θιαμερίσματα. Αἱ νεαὶ ἀποθήκαι δέον νὰ κατασκευάζωνται κατὰ τρόπον ἀποκλείοντα τὴν διάχυσιν τῶν ἐκ τῶν δοχείων διαφευγόντων εὐφλέκτων ὑγρῶν εἰς τὰ πέριξ.

* Ἀρθρον 131.

Φύλαξις εὐφλέκτων ἀπορριμμάτων

Τὰ εὐφλεκτα ἀπορρίμματα δέον ν' ἀπομακρύνωνται ἄμεσως. Τὰ ἐν εἰλαίου ἐμπεποτισμένα τίμματα (στουπιὰ), ἅτινα δύνανται εὐκόλως ν' ἀναφλεγῶσι, ἐπιτρέπεται νὰ φυλάσσωνται ἐντὸς τοῦ χώρου ἐργασίας μόνον ὅταν φυλάσσονται εἰς δοχεῖα παρέρχοντα ἀσφάλειαν κατὰ τῆς πυρκαϊᾶς.

* Ἀρθρον 132.

Προφύλαξις ὑγρῶν ἠλεκτρικῶς προσβάλλομένων ἐναντίον ἀναφλέξεως.

Ἴνα ἐμποδισθῇ πυρκαϊὰ κατὰ τὴν μετάγγισιν καὶ κατεργασίαν ἠλεκτρικῶς προσβάλλομένων ὑγρῶν, ὡς τοῦ αἰθέρος, τοῦ διθειοῦχου ἀνθρακος, τῆς βενζίνης, τῆς ἀκετόνης, κλπ. δέον ὅπως οἱ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον χρησιμοποιούμενοι ἀγωγοί, αἱ μηχαναὶ, αἱ συσκευαὶ, τὰ δοχεῖα, τὰ σιφώνια, τὰ χωνία νὰ συνδέωνται ἀγωγίμως πρὸς τὴν γῆν. Ὁμοίως αἱ χρησιμοποιούμεναι βάσεις, διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν πρὸς μεταφορὰν δοχείων, δέον νὰ εἶναι ἀγωγίμως πρὸς τὴν γῆν συνδεδεμένα.

Εἰς ἐγκαταστάσεις ὅπου τὰ ὡς ἄνω μέτρα ἀσφαλείας δὲν δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶν ἐξ ὀλοκλήρου, δέον τοῦλάχιστον οἱ σιφῶνες καὶ τὰ χωνία νὰ συνδεθῶσιν ἀγωγίμως πρὸς τὴν γῆν.

Κατὰ τὴν χρησιμοποίησιν μικροτέρων ποσοτήτων ἐκ τῶν προμνησθέντων ὑγρῶν ἐπιτρέπεται ἡ χρῆσις μὴ μεταλλικῶν σιφῶνων καὶ χωνίων.

Κατὰ τὴν πλήρωσιν δαμιζανῶν δέον νὰ ἀποφεύγωνται τὰ σιδηρὰ χωνία ἢ πρὸς ἀποφυγὴν σχηματισμοῦ σπινθήρων νὰ περιβάλληται ὁ λαμβὸς τῶν σιφῶν διὰ δακτυλίου ἐκ χαλκοῦ ἢ ἄλλου μετάλλου συνδεδεμένου ἀγωγίμως πρὸς τὴν γῆν.

* Ἀρθρον 133.

Πᾶς ἱμάς χώρου, περιέχοντος οὐσίας εὐαναφλεξιμῶς ἢ ἐκρηκτικῆς, δέον νὰ φέρη μεταλλικὸν στέλεχος μετ' ἀκίδων (κτένι) ἀγωγίμως συνδεδεμένον πρὸς τὴν γῆν καὶ μήκους ἴσου πρὸς τὸ πλάτος τοῦ ἱμάντος. Τοῦτο τοποθετεῖται εἰς τὸ πλεόν προσιτὸν σημεῖον διὰ τὴν διαρροὴν τοῦ ἠλεκτροστατικού φορτίου τοῦ ἱμάντος.

Ἡ προστασία τῶν ἀκίδων δέον νὰ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰς διατάξεις τῶν περὶ ἐσωτερικῶν ἠλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων κανονισμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

Οὐσία: καυστικά, δηλητηριώδεις ἐκρηκτικαὶ καὶ ἀναφλεξιμοί.
* Ἀρθρον 134.

Ἐπισήμανσις ἐπικινδύων οὐσιῶν.

Δοχεῖα περιέχοντα οὐσίας καυστικῆς ἢ δηλητηριώδεις ἢ ὑποκειμένους εἰς ἐκρηξιν ἢ ἀνάφλεξιν, δέον νὰ ἐπισημάνωνται διὰ νεκροκεφαλῆς μετὰ δύο ὀστῶν χιαστί, κιτρίνου μὲν χρώματος αἱ καυστικά, πρασίνου αἱ δηλητηριώδεις καὶ ἐρυθροῦ αἱ ἐκρηκτικαὶ ἢ ἀναφλεξιμοί. Ὅπως καθίσταται δυνατὴ ἡ ἀναγνώρισις τῆς φυσικῆς καταστάσεως τῆς οὐσίας, δέον τὸ σῆμα νὰ περιβάλληται ὑπὸ κύκλου διαμέτρου 10 ἐκ. προκειμένου περὶ στερεῶν οὐσιῶν, ὑπὸ τετραγώνου μήκους 10 ἐκ. ἐὰν εἶναι ὑγρά καὶ τέλος ὑπὸ τριγώνου ἰσοπλευροῦ 15 ἐκ. πλευρᾶς ὅταν εὐρίσκειται ἐν ἀερίῳ καταστάσει.

Ἄνωθεν τοῦ σήματος πρέπει ν' ἀναγράφηται εὐαναγνώστως ἡ λέξις «προσογῆ» καὶ κάτωθεν τὸ εἶδος τῆς οὐσίας.

Ὅσάντις μεταφέρονται αἱ προαναφερόμεναι οὐσία: εἰς κιβώτια ἢ δοχεῖα τὸ σῆμα δέον ν' ἀναγράφηται ἐφ' ὅλων τῶν πλευρῶν τοῦ κιβωτίου ἢ δοχείου, ὥστε νὰ εἶναι ἐμφανὲς ἀπὸ πάσης θέσεως.

* Ἀρθρον 135.

Εἴσοδος εἰς δοχεῖα ἀναμίξεως ἢ διοχετεύσεως ἀτμοῦ ἢ ὀξέων κλπ.

Ἡ εἴσοδος εἰς περιστρεφόμενα δοχεῖα ἀναμίξεως ἢ συσκευὰς διοχετεύσεως ἀτμοῦ ἢ ὀξέων δέον νὰ διενεργῆται ἀφοῦ ληφθῶσι προηγούμενως τὰ ἐνδεικνυόμενα ἀσφαλιστικὰ μέτρα (ἀφαίρεσις τῶν ἱμάντων, ἀποσύμπλεξις κλπ.) πρὸς ἀποφυγὴν αὐτομάτου ἐκκινήσεως τῶν μηχανημάτων μίξεως, ἢ τῆς διὰ τῶν σωλήνων διοχετεύσεως ἀτμοῦ ἢ ὀξέων.

Ἡ εἴσοδος εἰς λέβητας, βραστήρας, κλιβάνους, κονιοθάλαμους, καὶ ἄλλα δοχεῖα ἅτινα εὐρίσκονται ἐν ὑψηλῇ θερμοκρασίᾳ ἢ περιέχουσα θερμὰς ὕλας ἢ ἐντὸς τῶν ὁποίων δύνανται νὰ εἰσχωρήσωνται ἀτμοί, καυστικά, θερμά, ὑγρά ἢ ἀέρια, δέον νὰ γίνηται ἀφοῦ προηγούμενως ἀποκλεισθῇ πᾶς κίνδυνος διὰ τῆς ἐκκενώσεως, ψύξεως τῶν δοχείων, διακοπῆς τῶν σωλήνων προσαγωγῆς ἢ λήψεως ἄλλων μέτρων, ἀναλόγως τῶν περιπτώσεων, ἅτινα θὰ ἐξασφαλίζωσι πλήρως τὴν ὑγείαν καὶ ἀνεραϊότητα τῶν ἐργατῶν (εἰδικαὶ ἐνδυμασίαι ἐξ ἀμ. άντου, ἔντονος ἀερισμὸς πρὸ τῆς εἰσόδου, προσωπίδες κλπ). Πάντως ὁ ἐν αὐτοῖς ἐργαζόμενος πρέπει νὰ φέρη ἀσφαλιστικὴν ζώνην προδεδεμένην εἰς σχοινίον, τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ ὁποίου κρατεῖ ἕτερος ἐκτὸς τοῦ δοχείου ἢ θαλάμου εὐρισκόμενος ἐργάτης. Ἡ ἐργασία διεξάγεται ἀπαραιτήτως ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν ἀρμοδίου ἐργοδηγοῦ.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω δέον νὰ ὑπάρχωσι ἀνηρτημένοι πίνακες, εἰς οὓς θὰ ἀναφέρεται ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος εἰς αὐτὰ ἄνευ τῆς παρουσίας τοῦ ἐργοδηγοῦ.

* Ἀρθρον 136.

Προφύλαξις κατὰ τὴν εἴσοδον εἰς τοξικά περιβάλλοντα.

Ἡ εἴσοδος καὶ ἡ ἐργασία ἐντὸς κάδων ζυμώσεως, ἀποστακτικῶν συσκευῶν, ἀεροθαλάμων, ὀχετῶν, βόθρων, κλιβάνων, καπναγωγῶν, ἢ κάθοδος ἐντὸς φρεάτων, ὑπογείων σταῶν ἢ ἄλλων χώρων ἐντὸς τῶν ὁποίων εἶναι δυνατὸν νὰ συσσωρευθῶσι δηλητηριώδη ἀέρια καὶ ἀτμοί, δέον νὰ γίνηται ἀφοῦ ληφθῶσιν ἔλα τὰ ἐνδεικνυόμενα ἀσφαλιστικὰ μέτρα καὶ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ ἐργοδηγοῦ (εἰς τὴν ἀερισμὸς, ἐξέτασις περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀερίου, ἀντικατασκευατικὰ προσωπίδα, ἀσφαλιστικὴ ζώνη συνδεδεμένη μετὰ σχοινίου κρατουμένου ἐκ τῶν ἔξω κλπ.).

Οἱ ἐντὸς τῶν ἀνωτέρω χώρων εὐρισκόμενοι ἐργάται ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει ἐγκαταλείπονται μόνον, ἀλλ' ἐργάζονται ὑπὸ τὴν συνεχῆ ἐπαγρύπνησιν ὑπευθύνου τινὸς προσώπου καὶ ὅσάντις ἡ περίπτωσις ἐπιβάλλει δέον ὅπως ἀντικαθίστῶνται ταχὺν ὑπὸ ἐτέρων ἐργατῶν.

Τὰ μέσα καὶ τὸ κατάλληλον προσωπικὸν διὰ τὴν ἄμεσον

βοήθειαν τῶν κινδυνευόντων δέον νὰ εὐρίσκωνται πάντοτε ἔτσιμα καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπικινδύνου ἐργασίας καὶ ἐγγὺς τῶν ὑπόπτων τούτων τόπων ἐργασίας.

Ἐπίσης δέον νὰ ὑπάρχωσιν ἀνηρτημένοι πίνακες ἀναφέροντες ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος ἐντὸς τούτων ἀνευ τῆς παρουσίας τοῦ ἐργοδηγοῦ.

*Ἀρθρον 137.

Συγκόλλησις δοχείων

Ἡ συγκόλλησις δοχείων περιεχόντων ὑπολείμματα ἐργασιῶν ἢ εὐφλέκτων ὑλῶν (διθειούχου ἀνθρακος αἰθέρος, βενζίνης, οἰνοπνεύματος, πετρελαίου κλπ.) ἐπιτρέπεται μόνον μετὰ προηγουμένην ἐντελῆ ἀφαίρεσιν παντὸς ἔχοντος τῆς ἐμπεριεχομένης ἐπικινδύνου ὑλης.

*Ἀρθρον 138.

Πλήρωσις καὶ κένωσις δοχείων οὐξέων καὶ ἀλκαλιῶν.

Διὰ τὴν ἐκκένωσιν δοχείων περιεχόντων οὐξὰ ἢ ἀλκάνεα δέον νὰ χρησιμοποιῶνται μέτρα ἐπιτρέποντα τὴν ὀμαλὴν κένωσιν τοῦ περιεχομένου, οὕτως ὥστε νὰ ἀποτρέπηται κατὰ τὸ δυνατὸν ἡ ἐκτίναξις τῶν ὑγρῶν τούτων.

Ὁ σίφων δὲν πρέπει νὰ τίθεται εἰς λειτουργίαν διὰ τοῦ στόματος.

Ὁ ἀσχυλόμενος ἐργάτης διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην φέρει προφυλακτικὰς δόπτρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'

*Ἀτυχήματα

*Ἀρθρον 139.

Πρῶται βοήθειαι.

Πᾶς ἐργοδότης δέον νὰ ἔχη τὰ ἀπαιτούμενα ἀπαραίτητα μέσα διὰ τὴν παροχὴν πρώτων βοηθειῶν ἐν περιπτώσει αἰφνιδίας ἀσθενείας ἢ ἀτυχήματος.

Συνίστανται δὲ ταῦτα ἐν τῶν κάτωθι φαρμάκων καὶ εἰδῶν ἐπιδέσεως, ἅτινα κλειῶνται ἐντὸς εἰδικῆς κιβωτίου φέροντος ἐρυθρὸν σταυρὸν, καὶ ἐγκαθισταμένου εἰς ἰδιαιτέρον καθρὸν διαμέρισμα.

- 1) φιαλίδιον βάμβακος ἰωδίου 2:100 (20 γραμμάρια).
- 2) φιάλη γουλαρδίου ὕδατος (50 γραμμάρια).
- 3) φιαλίδιον πικρικοῦ οὐξέος (10 γραμμάρια).
- 4) φιαλίδιον πτητικῶν ἀλάτων.
- 5) φιαλίδιον ὑγρᾶς ἀμμωνίας.
- 6) 20 γραμμάρια βάμβακος ὑπερχλωριούχου σιδήρου.
- 7) 6 δέματα ἀπεστερωμένης γάζης.
- 8) 6 δέματα ἀπεστερωμένου βάμβακος ὑδρογίλου τῶν 25 γραμμάρια.

- 9) 10 ἐπίδεσμοι διαφόρου πλάτους.
- 10) ποσότης συγκολλητικῆς ἐμπλάστρου (τσιρότο).
- 11) μία δωδεκάς καρφοβελλονῶν ἀσφαλσίας (παραμάνες).
- 12) σύριγγις δι' ὑποδορείους ἐνέσεις μετ' ἀριθμοῦ τινὸς φυσικῶν (ἀμπούλας) θειϊκοῦ αἰθέρος, καμφορούχου ἐλαίου, μορφίνης, ἐργοτίνης, ἀντιπτεχνικοῦ ὄρου. Τὸ τελευταῖον ἐπιβάλλεται εἰς ἐργοστάσια χρησιμοποιοῦντα πλέον τῶν 50 ἐργατῶν.

*Ἀρθρον 140.

Περίθαλψις τραυματιζομένων.

Εἰς ἕκαστον ἐργοστάσιον δέον νὰ ἀναρτᾶται πίναξ εἰς ἐν δέον νὰ ἀναγράφονται ὁδηγίαι διὰ τὴν παροχὴν βοήθειας εἰς τοὺς τραυματιζομένους ἐφ' ὅσον δὲ εἶναι δυνατὸν, νὰ διευκρινίζονται αὐταὶ δι' ἀντιστοιχῶν εἰκόνων. Τὰ βοηθητικὰ μέσα, ὡς ἐπίδεσμοι κλπ. δέον νὰ δύνανται νὰ παρέχωνται ἀμέσως. Ἡ παροχὴ καὶ ἡ φύλαξις τῶν βοηθητικῶν τούτων μέσων ἀνατίθεται εἰς ὁρισμένα πρόσωπα.

*Ἀρθρον 141.

Ἀναγγελία ἀτυχημάτων ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν.

Οἱ ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ τοῦ παρόντος ἀναγραφόμενοι, ὀφείλουσιν ἄμα ὡς συμβῆ ἐν τῷ τόπῳ ἐργασίας δυστύχημα εἰς τι τῶν ἐργαζομένων προσώπων.

1) Ν' ἀναγγέλλωσι τὸ ἀτύχημα ἐντὸς 24 ὥρῶν εἰς τὸν Ἐπιθεωρητὴν Ἐργασίας τῆς οἰκείας περιφερείας, καὶ ἐφόσον πρόκειται περὶ σοβαροῦ τραυματισμοῦ ἢ θανάτου, νὰ τηρῶσιν ἀμετάβλητα πάντα ἐκείνη τὰ στοιχεῖα, ἅτινα δύναται νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ἐξακριβώσιν τῶν αἰτίων τοῦ ἀτυχήματος (Νόμος 4819 ἄρθρ. 14).

2) Νὰ εἰδοποιῶσιν ἐπίσης ἀνευ ἀναβολῆς καὶ διὰ τοῦ ταχύτερου μέσου τὴν πλησιεστέρην ἀτυχομικὴν ἀρχὴν καὶ

3) Ἐὰν τὸ ἀτύχημα προκαλέσῃ ἀνικανότητα πλέον τῆς ἐβδομάδος νὰ βεβαιώσωσιν ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ ἀτυχήματος ἐγγράφως καὶ ἐνδίκως ἐνώπιον τοῦ Ἐιρηνοδίκου τοῦ τόπου τοῦ ἀτυχήματος μετὰ δύο αὐτοπτῶν μαρτύρων, ἂν ὑπάρχωσι τοιοῦτοι, τὰς λεπτομερείας τοῦ ἀτυχήματος, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν συνέβη, τὸ ὄνομα καὶ τὸν τόπον καταγωγῆς τοῦ παθόντος.

Ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας καὶ ἐπιμελεία τοῦ ἐργοδότη τοῦ θανάτου ἢ ἀσθενείας ὀφείλει νὰ βεβαιώσῃ ἐνδίκως καὶ ἐγγράφως ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ Ἐιρηνοδίκου τὴν κατάστασιν τοῦ παθόντος καὶ τὴν πιθανὴν ἕκβασιν τοῦ ἀτυχήματος (Νόμος 551).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'

Ἀτομικὴ προφύλαξις ἐργατῶν.

*Ἀρθρον 142.

Εἰδικὰ ἐνδύματα.

Εἰς τὰς ἐργασίας τὰς δυναμείας νὰ προξενήσωσιν ἐγκαύματα εἰς τοὺς ἐργάτας, νὰ μεταδώσωσιν τὸ πῦρ εἰς τὰ ἐνδύματα αὐτῶν, εἰς τὰς ἐργασίας τὰς χρησιμοποιούσας καυστικὰς ὕλας ἢ οὐσίας δηλητηριώδεις ἢ μολυσματικὰς, τὰς ἐργασίας καθ' ἃς τὰ ἐνδύματα τῶν ἐργαζομένων εἶναι διαρκῶς ἢ περιοδικῶς ὑγρὰ, ἢ ὑπόκεινται εὐκόλως εἰς ρύπανσιν, ὡς καὶ εἰς τὰς ἐργασίας τὰς ἐκτελουμένας εἰς χαμηλὴν θερμοκρασίαν ὑποκειμένην εἰς ἀποτόμους μεταβολὰς πρέπει νὰ παρέχωνται εἰς ἕκαστον ἐργάτην εἰδικὰ ἐνδύματα.

Οἱ ἐργάται εἰ ἀπασχυλούμενοι εἰς ἐργασίας, τῶν ὁποίων ἡ φύσις ἀπαιτεῖ τὴν χρησιμοποίησιν ἀφθόπου ὕδατος εἴτε ἄλλων διαφόρων ὑγρῶν, ἐφοδιάζονται παρὰ τοῦ ἐργοδότη μετὰ περιζώματα (ἐμπροσθέντας) ἐν παγίῳ δέσματος ἢ χονδρῶ ἀδιαβρόχου ὑφάσματος, καὶ μετὰ ὑψηλὰ ἀδιάβροχα ὑποδήματα ἢ μετὰ γκέτες ἀδιαβρόχους μέχρι τῶν γονάτων καὶ ξύλινα ὑποδήματα.

Εἰς τὰς ἐργασίας ὅπου χρησιμοποιοῦνται ὑγρὰ ἐπιβλαβῆ διὰ τὰς χεῖρας τῶν ἐργατῶν οἱ ἐργάται ἐφοδιάζονται παρὰ τοῦ ἐργοδότη μετὰ χειρῶντι ἀδιάβροχα.

Οἱ διευθύνται ἢ ἰδιοκτεῖται ἐργοστασίων κινουμένων διὰ μηχανικῆς δυνάμεως ὀφείλουσιν νὰ ἐπιβάλλωσιν εἰς τοὺς ἐργάτας νὰ φέρωσιν ἐνδυμασίαν τοικύτην, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχωσιν ἄκρα αὐτῆς ἐξέχοντα πρὸς δὲ στενὰς χεῖριδας. Αἱ χεῖρες ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος δέον νὰ εἶναι γυμναί.

*Ἀρθρον 143.

Προφυλακτικὰ μέσα ὀφθαλμῶν.

Εἰς ἃς ἐργασίας παράγονται σπινθήρες, κοκιορτὸς δυνάμεως νὰ προκαλέσῃ βλάβας τῶν ὀφθαλμῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀκτινοβολία ἐπιβλαβῆς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὅπου εἶναι δυνατὴ ἢ ἐπιβλαβῆς τεμαχίῳ ἀπὸ τῆς καταργαζομένης ὕλης καὶ γενικῶς ὅπου οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ τὸ πρόσωπον ἐκτίθενται εἰς κινδύνους δέον νὰ παρέχωνται εἰς τοὺς ἐργάτας τὰ μέσα προφύλαξιν ἀπὸ τῶν κινδύνων τούτων (κατάλληλοι δίοπτροι, προκαλυπτήρες προφυλάσσοντες ὀφθαλμὸν τὸ πρόσωπον, κ.

λύματα τῆς κεφαλῆς κλπ.) συμμέσως πρὸς τοὺς σχετικοὺς κανονισμοὺς ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργασιῶν τούτων.

Ἄρθρον 144.

Ἀναπνευστικὴ συσκευή.

Διὰ τὰς ἐργασίας τὰς ἐκτελούμενας ἐντὸς διαμερισμάτων ὅπου δύνανται νὰ εισδύσωσιν ἀέρια, κόνεις καὶ ἀτμοὶ ἐπιβλαβεῖς διὰ τὴν ὑγίαν, θὰ δίδονται εἰς τοὺς ἐργάτας εἰδικαὶ προστατευτικὰ συσκευαὶ (ἀναπνευστικὰ προσωπεῖα, ἀντισφυστικὰ κράνη κλπ.).

Ἄρθρον 145.

Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασιῶν, καθ' ἃς παράγονται κινησθέντες δυνάμεις νὰ προκαλέσωσι μόνον τὴν ἢ νὰ ἐπιδράσωσιν ἐπισημῶς ἐπὶ τῆς ὑγείας, δεόν νὰ παρέχωνται εἰς τοὺς ἐργάτας ἐνδεδειγμένα ὑγρά, πρὸς πλύσιν τοῦ στόματος καὶ τῆς ρινός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἐπόπται.

Ἄρθρον 146.

Ὁ ἐργαστασιάρχης ἢ ὁ ἐντεταλμένος αὐτοῦ δεόν νὰ ἐπιπέσῃ τὴν τήρησιν τῶν διατάξεων τῶν ἀφορισῶν τὰς ἀσφαλείας ὡς καὶ τὴν καλὴν διατήρησιν τῶν προφυλακτῆρων. Ἡ ἐπιπέτεια δεόν νὰ ἀνατίθεται εἰς κατάλληλα πρόσωπα.

Ἄρθρον 147.

Ἀπαγορευμένα ἐργασία.

Πρόσωπα πάσχοντα ἀπὸ σκοτούρας, ἰλιγγίους, ἐπιληψίαν, σπασμούς, βαρηκοίαν, ἰσχυρὰν μυωπίαν, ἢ ἄλλα παρόμοια σωματικὰ ἐλαττώματα, δεόν νὰ μὴ χρησιμοποιῶνται εἰς ὀρισμένους ἐργασίας, αἵτινες παρουσιάζουν κίνδυνον δι' αὐτὰ ἢ τοὺς μετ' αὐτῶν ἐργαζομένους. Ὁ ἐργάτης εὐθὺς ὡς ἐκδηλωθῇ ἢ ἀσθενεία του αὐτῆ, δεόν νὰ ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὰς τοιοῦτου εἶδους ἐργασίας.

Ἄρθρον 148.

Ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυναι ἐργασία.

Αἱ ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυναι ἐργασία δεόν νὰ ἀνατίθενται εἰς πρόσωπα, τὰ ὅποια γνωρίζουσι καλῶς τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα προφυλάξεως καὶ ἐργάζονται μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς.

Ἄρθρον 149.

Χρησιμοποίησις γυναικῶν καὶ νεαρῶν προσώπων.

Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ χρησιμοποίησις γυναικῶν πάσης ἡλικίας καὶ ἀρρένων κάτω τοῦ 18ου ἔτους διὰ τὸν καθαρισμὸν καὶ λίπανσιν ἀξόνων τῶν κινητῆρων, τὸν μηχανισμόν μεταδόσεως τῆς κινητήριου δυνάμεως καὶ μηχανημάτων, καθ' ὃν χρόνον τὰῦτα εὕρισκονται ἐν κινήσει, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς ἀτμοκρουνοὺς τῶν ἐργαστασιῶν.

Ἀπαγορεύεται ἐπίσης ἡ χρησιμοποίησις κάτω τοῦ 18 ἔτους προσώπων εἰς ἐργασίας ἐκτελούμενας διὰ κοπτερῶν ἐργαλείων κινουμένων διὰ μηχανικῆς δυνάμεως καὶ εἰς τὴν κίνησιν ὀριζοντίων ἢ καθέτων τροχῶν καὶ φασέρῶν τῶν σιδηρουργείων. Κοπτερὰ ἐργαλεῖα εἶναι οἱ πρίονες, αἱ σέρουσαι αἱ ξυλουργικαὶ, αἱ πλάναι καὶ ἐγκυρδοστήριχα, τὰ ξυράφια ὑφαντουργείων καὶ τὰ τούτοις ὅμοια.

Ἀπαγορεύεται νὰ φέρουν ἐπὶ ὤμων βάρος μεγαλύτερον τὰ μὲν παιδία τῶν 5 χιλιογράμμων (4 ἑκάδες περίπου), τὰ δὲ νεαρὰ πρόσωπα τῶν 10 χιλιογράμμων (7 3/4 ἑκάδες), ὡς πῖσης νὰ μετακινῶν βάρη πλέον τῶν 300 χιλιογράμμων (ἤτοι 234 3/8 ἑκάδες) δι' ὠθήσεως ἢ ἔλξεως ἐπὶ σιδηρῶν γραμμῶν, 50 δὲ χιλιογράμμων (ἤτοι 38 3/4 ἑκάδες) δι' ὠθήσεως ἐπὶ κοινῶν ἀμαξίων ἢ χειρῶν ἀμαξίων (Νόμος ΔΚΘ).

Ἄρθρον 150.

Οἱ Ἐπιθεωρηταὶ ἐργασίας δύνανται νὰ ἐπιβάλλωσι τὴν εἰς ἐμφανῆ μέρος ἐκάστου τόπου ἐργασίας ἀνάρτησιν πινακίδων, περιεχοσῶν διατάξεις τοῦ παρόντος διατάγματος ὡς καὶ ὁδηγίας πρὸς προφυλάξιν τῶν ἐργατῶν ἀπὸ ἐνδημικῶν, μισασηματικῶν ἢ ἄλλων προσερχομένων ἐκ τῆς φύσεως ἐκάστης ἐργασίας νόσων, καταλλήλως προφυλασσομένων ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τῶν κατεργαζομένων ὑλῶν ἢ τῶν καιρικῶν μεταβολῶν.

Ἄρθρον 151.

Οἱ Ἐπιθεωρηταὶ ἐργασίας δύνανται νὰ ὑποδεικνύωσιν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐπιβάλλωσι τὴν λήψιν καὶ ἄλλων προφυλακτικῶν μέτρων πλὴν τῶν διὰ τοῦ παρόντος Διατάγματος ὀριζομένων, ἐὰν ταῦτα εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκτελουμένου νόμου ἐπιδιωκομένην ἀσφάλειαν τῶν ἐργατῶν.

Ἄρθρον 152.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος διατάγματος ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰ μεταλλουργεῖα, ἐφ' ὅσον ἡ φύσις τῆς λειτουργίας αὐτῶν τὸ ἐπιτρέπει, ὡς ἐπίσης τὰ μηχανουργεῖα αὐτῶν καὶ εἰς τὰ ἐργοστάσια καὶ μηχανουργεῖα τῶν σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων, δὲν ἐφαρμόζονται δὲ εἰς τὰ μεταλλεῖα, τοὺς σιδηροδρόμους καὶ τροχιοδρόμους.

Ἄρθρον 153.

Οἱ ἐργοδοταὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦσι πλείονας τῶν 10 ἐργατῶν, ὑποχρεοῦνται νὰ διατηρῶσιν ἐν τῷ τόπῳ ἐργασίας ὡρολόγιον, κανονικῶς λειτουργοῦν καὶ ὁρατὸν εἰς τοὺς ἐν αὐτῷ ἐργαζομένους. Ὑποχρεοῦνται ὡσαύτως οἱ ἐργοδοταὶ νὰ τηρῶσι βιβλίον (ἡμερολόγιον), ἐν ᾧ νὰ ἀναγράφονται αἱ ἡμερομηνία καὶ αἱ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν δοκιμαζομένων μηχανημάτων καὶ τὰ ἀτυχήματα ἐργασίας.

Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ὀργάνων τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας καὶ τῶν Ἀστυνομικῶν ἀρχῶν.

Ἄρθρον 154.

Τὸ Β. Διάταγμα τῆς 23 Ἀπριλίου 1913 «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν ἐν ταῖς ἐργοστασίαις, ἐργαστηρίοις, καταστήμασι κλπ.» καταργεῖται.

Ἄρθρον 155.

Πᾶσα παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Διατάγματος τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ νόμου ΓβΛΔ' τῆς 19ης Νοεμβρίου 1911.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Μαρτίου 1934.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑφυπουργὸς
ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ